

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

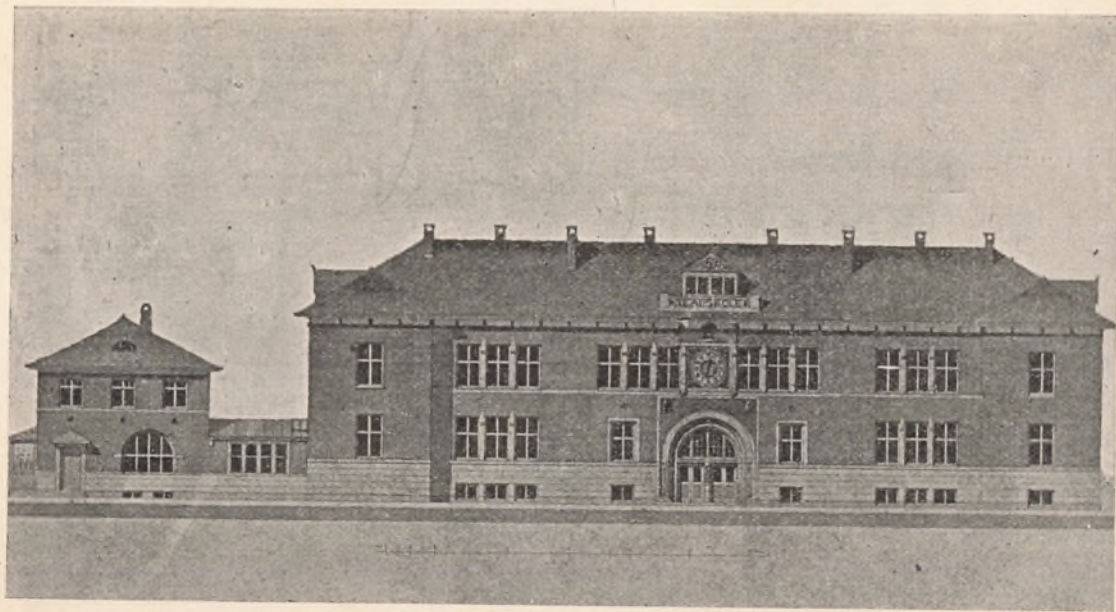
NÆSTVED

kommunale

REALSKOLE

1901

Næstved Realskole 1901.

MEDDELELSER

om

Næstved kommunale Realskole

1901

ved

H. E. Saul,
Skolens Bestyrer.

Næstved.

N. P. Christensens Bogtrykkeri.
(St. Peders Kirkeplads).

1901.

Næstved kommunale Realskole

eller, som den oprindelig hed, »Næstved Borgerskole«, senere »højere Borgerskole«, udskiltes i Aaret 1843 fra Købstadens eneste offentlige Skole, »Friskolen« — den latinske Skole nedlagdes allerede 1732 — og fik sine egne Lokaler samt Bolig for en fast ansat Lærer i Matr.-Nre. 301 og 302 paa St. Peders Kirkeplads. Den 1ste Novbr. nævnte Aar begyndte den sin Virksomhed med 30 Elever, alle Drengene, skønt Kancelliet i den Skrivelse, hvori det af Kommissionen indsendte Forslag om en ny Organisation af Købstadens Skolevæsen approberedes, meget beklager, »at Pigebørn aldeles ere udelukkede fra Adgang til Betalingsskolen.« — Der var ikke Tale om nogen egentlig Indvielse; Skolen boede til Leje, Bygningerne vare gamle, og de lave, mørke Lokaler alt andet end hellige. Men i Erkendelse af, at der dog var naaet et lille Skridt fremad, mødte Skolekommissionen og en Del af Børnenes Forældre nævnte Dags Morgen i »den ny Skole«, og Kateket Barfod, Skolens Førstelærer,

holdt en lille Tale over Ordet: »Vejleder den unge paa hans Livs Vej!«

Skolen havde kun 2 Klasser. I 1ste Klasse, der var bestemt for Børn fra 7—10 Aar, undervistes i de almindelige Skolefag samt Tysk; i 2den Kl., der omfattede 4 Alderstrin, gaves tillige Undervisning i Engelsk, Fransk, Matematik, Fysik, Naturhistorie, Tegning og Latin. Af disse Fag fjernedes dog snart Latin, Fransk og Fysik.

Den hele Ordning, til Dels fremtvungen af de smaa Forhold — alle Skolens Udgifter, Kateketens Løn iberegnet, ansloges saaledes i det første Aar til 1300 Rdlr., hvoraf de 900 forventedes at ville indkomme i Skolepenge — maa vistnok betegnes som lidet formaalstjenlig. Det er jo netop dette uheldige Forhold, de mange Alderstrin i samme Klasse, der i den lange Aarrække har tynget saa stærkt paa Folkeskolen, og som man nu saa vidt muligt søger at fjerne.

Efter kort Tids Forløb fik da Skolen ogsaa 3 selvstændige Afdelinger, og i Aaret 1853 vare Eleverne fordelt i 5 Klasser, een for hvert Alderstrin fra det 9de til det 14de Aar. Forholdene syntes nu ret lyse, og alt gik ogsaa under Kateket Friedenreichs Ledelse i nogle Aar sin gode Gang. Men i Begyndelsen af Tresserne rejste der sig en stærk Misfornøjelse mod den hele Virksomhed, og Tidsrummet 1860—70 tør vistnok betegnes som det uheldigste i Skolens Historie. En ny Kateket havde overtaget Bestyrelsen, og hvad der den Gang, som iøvrigt enkelte Gange senere, yderligere vanskeliggjorde denne Dobbeltstilling, var den Bestemmelse, at det disciplinære Tilsyn i det væsent-

lige paahvilede Skolens Førstelærer. Forskellige andre uheldige Forhold traadte til, saa Misfornøjelsen voksede, og der oprettedes endog en privat Realskole, som uden selv at eje Betingelser for Udvikling i Løbet af en kort Tid bragte den kommunale Skoles Elevantal ned til lidt over 40. I Aaret 1864 fratraadte imidlertid Skolens gamle Andenlærer sin Virksomhed, og de lokale Myndigheder udvirkede da, at Bestyreren af den private Skole ansattes i det ledige Embede og tillige udnævntes til Skolens Inspektør. Denne Sammenslutning bragte, dog kun for en ganske kort Tid, Elevantallet op til det dobbelte, og bevirkede, at man allerede nu søgte at give Skolen bedre Lokaler, hvad der imidlertid først lykkedes 2 Aar senere, idet Kommunen Aar 1866 købte Matr.-Nr. 210 i Vinhusgade, lod et til denne Ejendom hørende Baghus nedrive og opførte paa dets Plads en ny Skolebygning, der indviedes d. 18de Septbr. samme Aar af Herredsprovst Bruun.

Denne Bygning har altsaa været den nuværende Realskoles Hjem i ca. 35 Aar. Den indeholder 5 gode, lyse Lokaler, alle forsynede med Ventilationsovne og tilstrækkelig store til det Antal Børn, som der ifølge den gamle Skolelov »ordentligvis« maatte undervises i en offentlig Betalingsskoles Klasser.

Men der blev ved Bygningens Opførelse ikke tænkt paa Skolens eventuelle Udvidelse, og en større Forsal, hvorom tilmed alle Klasseværelserne vare grupperede, maatte træde i Stedet for Gymnastiksal. — Plads til Samlinger krævedes ikke; thi med Undtagelse af nogle faa naturhistoriske Genstande, der opbevaredes i et lille Skab paa Loftet, ejede Skolen saa godt som ingen Læremidler, der ere værd at nævne.

Skønt den højere Borgerskole nu havde faaet et til Dels tidssvarende Hjem, varede det dog ikke længe, før Tilslutningen atter aftog. Bestyreren var jo Præst tillige, uddannet hovedsagelig med Kirkens Gerning for Øje, og søgte hurtigst mulig selvstændig gejstlig Virksomhed. Det gik ikke altid saa, at Kateketen »gammel maatte blive og holde sig med Haab i Live.« I Tiaaret 1870--80 havde Skolen ikke færre end 5 Bestyrere; Elevantallet naaede sjælden 70, og man havde allerede i 1871 fundet det nødvendigt at bortskære 1ste Kl., hvad der ikke var forbundet med store Vanskeligheder, idet en betydelig Del af Undervisningen besørgedes af Timelærere, der kom og gik. — Det vilde ikke være vanskeligt at paavise, at Forholdene inden for Skolens Vægge ogsaa i andre Retninger vare uheldige; men det tor heller ikke nægtes, at Interessen for en videregaaende Undervisning i disse Aar synes ringe, og at der — her som vel i de fleste andre mindre Købstæder — savnedes ledende Mænd, der med fuld Forstaelse af Barneskolens Betydning turde vove et større Skridt fremad. Nede i Kommuneskolen gik alt i den gamle Gænge lige op til 1880; overfyldte Klasser, af Læremidler kun det aller-nødvendigste, et ældgammelt Materiel og endelig Lokaler saa tarvelige, at man for at finde noget tilsvarende maatte søge hen i den simpleste Almueskole ude paa Landet. Det synes virkelig saa, at man i mange Aar ansaa den Ordning for den bedste, der uden at komme i Strid med Loven krævede de færreste Udgifter. I Aaret 1881 fik da endelig Kommuneskolen ny, rummelige og tiltalende Lokaler og i Løbet af nogle Aar

en tilsvarende indre Ordning. — Ogsaa den højere Borgerskole søgte man nu at hæve. I henved 20 Aar var der bleven *talt* om, at det vistnok maatte anses for heldigt, at denne Skole i Lighed med andre af samme Art havde *et bestemt Maal* for sin Virksomhed. Forslag vare fremkomne, tagne tilbage og fremkom paa ny. — I Aaret 1882 lagdes endelig en ny Plan for Undervisningen; Skolens Rammer bleve lidt efter lidt udvidede, og efter 3 Aars Forløb naaede man omsider saa vidt, at »den kommunale Realskole« fik Tilladelse til at afholde den saakaldte alm. Forberedelseseksamen, der nogle Aar tidligere var traadt i Stedet for de 2 saakaldte Præliminæreksaminer. Nu voksede Tilslutningen: Elevantallet steg i Tiaaret 1884—94 til henimod det dobbelte, Klassernes Antal forogedes, flere faste Lærere ansattes, og gode Læremidler i saa godt som alle Undervisningsfag anskaffedes. I de sidste Aar har Skolen ved Undervisningsaarets Begyndelse som Regel talt 150 Elever eller omtrent 25 gennemsnitlig i de 5 laveste Klasser*).

Men der var — som tidligere bemærket — ved Bygningens Opførelse saa godt som intet Hensyn taget til Skolens eventuelle Udvidelse. — De egentlige Læseværelser ere for længst tagne i Brug. En større Klasse indrettedes i 1866 oppe paa Loftet, en mindre nogle Aar senere i Forhuset ud mod den stærkt befærdede Vinhusgade. — Forberedelsesklasser har man

*) Som bekendt er den egentlige Købstad, den gamle By, saa godt som ikke vokset i de senere Aar, og af de mange ny Beboere ude paa Markerne er der meget faa, hvis Børn søge Realskolen.

hidtil ikke kunnet oprette af Mangel paa Lokaler; de forskellige Samlinger maa opbevares omkring i Klasserne, og der savnes meget et Gymnastikhus i Skolebygningens umiddelbare Nærhed. Nu og da har der derfor i de sidste Aar været Tale om at føje en Etage til selve Skolen, maaskø nedrive Forhuset og paa dets Plads opføre en større Bygning, indeholdende Gymnastiksal og Bolig for Bestyreren. — Jeg tror dog ikke, denne Plans Gennemførelse vilde have vundet almindeligt Bifald.

Kommuneskolen har imidlertid paa Grund af det stadig stigende Elevantal ogsaa i flere Aar krævet en betydelig Udvidelse, og det var saa godt som endelig besluttet at opføre en ny Bygning i den til Skolen hørende Have. Men der blev endnu et tredje Hensyn for Kommunen at tage: Den i flere Aar kommunalt understøttede Pigerealskole har hidtil boet til Leje i Industriforeningens saakaldte tekniske Skole, der imidlertid i de senere Aar er udvidet saa betydeligt, at dens Bestyrelse har anset det for nødvendigt at stræbe hen til, at Skolens Lokaler altid kunne staa til Disposition for Skolen selv. For ca. 1 Aar tilbage underrettedes derfor Bestyrerinden af den private Realskole om, at Industriforeningen i Løbet af ca. 1½ Aar ønskede sig løst fra det nævnte Lejeforhold. At skaffe Plads til en Skole paa ca. 100 Elever i en By af Størrelse som Næstved er imidlertid ingen let Sag. Forskellige Planer fremkom og drøftedes; men Skolekommissionen og Skoleudvalget*) besluttede snart — idet man mente, ad

*) D'Hrr. Sognepræs Bohn, Kbmd. Sommer, Sagfører Fester, Brygger Friis og Doktor Maag.

den forholdsvis billigste Vej at burde søge at give den saakaldte højere Børneskole en fastere Ordning og imødekomme de mange, der, naar Talen er om Undervisning i Børnearene, over for Kommunen kræve lige Ret for begge Køn — at forelægge Byraadet Forslag til Opførelse af en større Realskole med Fællesundervisning og at overlade den nuværende Skolebygning til Afbenyttelse for Kommuneskolens lavere Klasser. Denne Plan vandt Raadets saa godt som udelte Bifald, og man begyndte straks at realisere den. Hvis alt gaar efter Bestemmelsen, vil altsaa den kommunale Realskole i indeværende Aars Efteraar atter skifte Hjem og gennem Fællesundervisningen tilmed i væsentlig Grad Karakter.

At det uden betydelige Tilskud er forbundet med store Vanskeligheder at føre en privat Realskole i en mindre Købstad saa vidt, at den gennem alle Klasser blot i det *væsentlige* tilfredsstillende de mange Krav, Nutiden stiller, ligger meget nær. Jeg behøver kun at pege paa de hygiejniske Fordringer og paa Nutidsskolens Materiel og Læremidler; størst bliver dog Vanskeligheden, naar Talen er om Lærerkrafter. Uddannede Lærere og Lærerinder ville navnlig nu, da den ny Skolelov er traadt i Kraft, hurtigst muligt søge over i Statsskolen, hvor Lønnen væsentlig er betinget af Tjenestetiden. Staar derfor Valget mellem den private og den kommunale Skole, ere de fleste vist enige om at give den sidste Fortrinnet; drejer Spørgsmaalet sig derimod om Sær- eller Fællesskole, ere Meningerne delte, og ikke faa Forældre anse den første for den bedste. Det er næppe den Side af Fællesskolen, at der her undervises

baade af mandlige og kvindelige Kræfter, man finder forkastelig; snart er det derimod Undervisningen af begge Køn i samme Klasse, snart den fælles Legeplads, der vækker Anstød. Man glemmer, at den store Folkeskole altid har været Fællesskole, og at der saa vidt mig bekendt aldrig har været opponeret mod denne Ordning, ikke engang under den Mangfoldighed af Forhandlinger, der af Hensyn til den ny Skolelov i de sidste Aar have været førte Landet rundt om Folkeskolens Reform. Sagen er efter min Formening denne: *Fællesskolen er ubetinget den smukkeste Barneskole.* Først under denne Form faar Skolen Hjemmets Karakter, det Hjem, hvor Far og Mor i god Forstaaelse arbejde sammen, og hvor Brødre og Sostre gennem gensidig Paavirkning paa saa mange Maader ogsaa give *deres* Bidrag til Opdragelsen og Udviklingen. Den fælles Barneskole er tilmed ubetinget den fornøjeligste saavel for Lærer som for Elev og fremtvinger saa naturligt en mild og human Aand, der ingenlunde er uforenelig med Alvor og Pligt. — Det er vel ogsaa først, naar Talen er om Børn i den *modure* Alder, at Fællesskolen har sine Modstandere. Snart peges der paa Livets forskellige Krav overfor Drengen og Pigen, snart paastaas der at være til Stede en saa stor Forskellighed i Væsen og Tilbøjeligheder, i Evner og Anlæg, at der absolut udkræves en særegen Behandling, en særegen Opdragelse, forskellige Undervisningsmetoder, forskellige Fag, — et forskelligt Maal. Jeg er bange for, at ikke faa af disse Paa-stande ere Talemaader, og jeg tror, at man i hvert Fald i *vor* Tid maa lede forgæves efter saadanne Sær-

skol er for ældre Born, hvor de ovennævnte Hensyn i væsentlig Grad have været medbestemmende under Skolens indre Bygning og ere af indgribende Betydning under dens Arbejde. Hvad *Opdragelsen* angaar, saa er Maalet jo dog i det væsentlige det samme for alle, -- og Pige- og Drengeskolen stille ved Afgangseksamen, hvor uheldigt dette i enkelte Retninger end synes at være, for Øjeblikket de samme Fordringer til deres Elever, samme Undervisningsfag, samme Pensa. Og naar der fra Modstandernes Side gøres gældende, at Fællesskolen indeholder en Fare for den sædelige Renhed, da skulde jeg i Erkendelse af, at dette Punkt ubetinget horer til de vigtigste indenfor Opdragelsen, og at man i Hjemmene vistnok sjældent har Øjet *fuldt* aabent for dets store Betydning, aldrig have givet denne Skole min Tilslutning, hvis ikke jeg var overbevist om, at netop i sædelig Henseende *kan* Samskolen for ældre Born have et af sine ikke *mindst* væsentlige Fortrin, vel at mærke, *naar den rette Tugt, Alvor og Orden er til Stede*; Orden er jo en af Skolens Grundpiller. -- Gennem Samtale med og Forespørgsler hos ikke faa Bestyrere af Fællesskoler med Realundervisning er jeg bleven bestyrket i denne min Overbevisning. ---

Men medens det i den nyere Tid med større og større Klarhed hævdes, at en god Opdrageise i Borneaarene er af langt større Værdi i Livet end et større Fond af Skolekundskaber, og at den gode Skole derfor aldrig bør tabe Opdragelsen af Syne, saa maa det dog aldrig glemmes, at selv den bedste Skole ikke kan erstatte det gode Hjem, og at det, netop hvor de største

Vanskeligheder ere til Stede, vil vise sig, at „*hvor Kærligheden er størst, naas der længst*“.

Fællesskolen har jo iøvrigt traadt sine Børnesko. Er end Princippet kun faa Steder *fuldt ud* gennemført, saa er Forholdet dog dette, at der for Tiden næppe findes en eneste Realskole i Provinskøbstæderne, som underviser Drengene alene, og skulde det maaske være forbundet med Vanskeligheder paa een Gang at samle begge Køn i *alle* Klasser, saa vil der — i hvert Fald *foreløbig* — være oprettet *Særklasser* for Alderstrinnene fra det 12te til 14de Aar. — Hvad den ny Skolebygning angaar, da vil den, haaber jeg, i alle Maader være tiltalende og formaalstjenlig, indeholde 20 store, lyse Læseværelser, et tidssvarende Materiel, en smuk Gymnastiksal med saa godt som alle de Apparater, den nyere Gymnastik udkræver, Lovsangsal, Sløjdlokale, gode Opholdsrum saavel for Drengene som for Pigerne under uheldige Vejrforhold i Fritiden, et godt Udvalg af Læremidler i saa godt som alle Undervisningsfag og endelig en Bogsamling paa over 800 Bind, hovedsagelig indkøbt med de større Børn for Øje og af ikke mindst Betydning i en Tid, hvor der efter min Formening udkommer mange Bøger, der aldrig burde gives Børn og unge Mennesker i Hænde.

Som man vil se af Skoleplanen, vil der kunne bortgives et meget betydeligt Antal Fripladser, og i det Haab, at saavel de Lærere, der allerede arbejde i Skolen, som de ny, der maatte ansættes, lysvaagne under deres Gerning, ville rogte denne med Dygtighed

og kristelig Alvor, tror jeg trygt at turde anbefale den ny Fællesskole, ikke alene til dem, der baade have Vilje og Evne til at give deres Børn en videregaaende Undervisning, men ogsaa til dem, hvis Kaar vel ikke tillade de større Ofre, men som finde en Glæde i, støttede af Kommunen, at kunne føre begavede og lærvillige Børn ind i en Skole, der i ikke faa Retninger stræber videre end Folkeskolen, men som ogsaa, saafremt et godt Resultat skal kunne naas, stiller betydelig større Krav, saavel til Barnet som til dets Hjem.

Forslag
til
Skole- og Undervisningsplan
for
den kommunale Fællesrealskole.

A. Skoleplan.

1.

Næstved kommunale Realskole vil fra Begyndelsen af Skoleaaret 1901—1902 optage saavel Piger som Drengene, altsaa være Fællesskole for begge Køn. Skolen tænkes delt i 9 fremadskridende Klasser: I—V Underkl. samt I—IV Realkl.

2.

Den almindelige Forberedelseseksamen vil som hidtil være Skolens Maal. Dog søges saa vidt muligt gennemført en afsluttende Undervisning ogsaa for de Elever, der ønske at forlade Skolen, naar den egentlige Skolepligt er ophørt, og som derfor i Reglen udskrives fra II Realkl. (Se Undervisningsplanen!)

3.

Saafermt Pladsen tillader det, optager Skolen ogsaa Elever fra andre Kommuner.

4.

Skolen er en Betalings-skole med følgende Kontingent for de enkelte Klasser:

1. Underkl. (Forberedelseskl.)	. 3	Kr. mdl.
II. og III. » »	. 4	» »
IV. og V. » »	. 5	» »
I. og II. Realkl.	6	» »
III. og IV. »	10	» »

De nævnte Skolepenge forhøjes med 25⁰/₀ for de Elever, der ikke bo paa Købstadens Grund.

Søskende betale kun $\frac{3}{4}$ af det fulde Beløb.

V

Til Disciple, der mindst 2 Aar have besøgt Skolen og betalt det ordinære Kontingent, kan Skoleudvalget efter Indstilling af Skolens Overlærer bortgive saa mange Fripladser, i de 2 øverste Kl. dog kun halve Fripladser, at Antallet omtrent svarer til 10⁰/₀ af samtlige betalende Elever.

Eudvidere ville flittige og lærvillige Børn, saavel Piger som Dreng, der i nogle Aar have søgt Kommuneskolen og vist at være i Besiddelse af gode Evner samt opført sig rosværdigt, paa denne Skoles Anbefaling kunne optages som Gratister i Realskolen med fuld Friplads gennem alle Klasser, naar de have naaet samme Trin af Modenhed som de flinkere Disciple i den af Realskolens Klasser, hvortil de efter deres Alder helst bør henvises.

VI.

Idet man forventer, at mindst 150 Dreng fra den kommunale Realskole og ca. 100 Piger fra den private Realskole ved Begyndelsen af næste Skoleaar ville søge over i den ny Fællesskole, vil der ved denne inden Undervisningsaarets Begyndelse blive at ansætte 7 nye Lærerkrafter: 3 Lærere og 4 Lærerinder.

Skolens Lærerpersonele vil da bestaa af: Overlæreren, den ordinerede Medhjælper, 7 fast ansatte (eller konst.) Lærere, 4 fast ansatte (eller konst.) Lærerinder samt 1 Timelærer.

Skolens Overlærer er pligtig at undervise 24 Timer ugentlig.

Den ordin. Medhjælper er pligtig at undervise 20 Timer ugentlig.

Enhver anden fast ansat (eller konst.) Lærer og Lærerinde maa undervise indtil 36 Timer ugentlig.

VII.

Det af Ministeriet d. 5te Oktbr. 1900 udsendte »Udkast til Regulativ for Overlærere i Købstæderne« vil være gældende for Skolen.

VIII.

Alle de ved Skolen fast ansatte eller konstituerede Lærere og Lærerinder, dog med Undtagelse af den ordin. Medhjælper, ere forpligtede til udenfor deres egentlige Gerning at være Overlæreren behjælpelig med det disciplinære Tilsyn i Fritiderne efter Regler, der nærmere ville fastsættes.

Hver Lærer og Lærerinde maa føre en Klasseprotokol og deltage i det Arbejde, der hver 6te Uge er forbundet med Elevernes Omflytning, samt i Censuren ved Aarsprøven, dog saaledes, at disse Arbejder saa vidt muligt fordeles ligeligt mellem Personalet.

IX.

Naar undtages den ordin. Medhjælper, ville alle de ved Skolen ansatte Lærere og Lærerinder lønnes efter den i Skoleloven af 24de Marts 1899 anførte højeste Skala.

- a. Begyndelseslønnen for Overlæreren vil altsaa være 2400 Kr. aarlig, i hvilket Beløb dog afkortes 300 Kr. for den Embedet tillagte Bolig. Dette Afkortningsbeløb kan ved Vakance ventes forhøjet.
- b. Begyndelseslønnen for de øvrige fast ansatte Lærere 1000 Kr.
- c. Begyndelseslønnen for de fast ansatte Lærerinder 800 Kr.

d. Den ordinerede Medhjælperes Løn:

1, som Præst:

I afløst Højtidsoffer	760	Kr.
Militæroffer ca.	30	»
Fast Pengeløn	300	»
Forpagtningsafgift af Jord ca.	100	»
Som Præst ved Arbejdsanstalten	150	»
	<u>1340</u>	Kr. aarlig.

2, som Lærer:

Fast Pengeløn	1165	Kr.
Ialt ca.	<u>2505</u>	Kr. aarlig.

e. De ved Skolen ansatte Timelærere og Time-
lærerinder lønnes med 75 Øre pr. Time.

f. De Timer, Skolens fast ansatte Lærere eller Lærer-
inder maatte læse ud over det Antal, hvortil de ere
forpligtede, honoreres som hidtil med 1 Kr. pr. Time.

X.

Der maa ikke undervises mere end 30 Elever i
hver Klasse.

Skulde dette Antal overskrides i 2 efter hinanden
følgende Aar, beregnet efter Gennemsnittet pr. Maaned,
ansættes enten en Timelærer eller Timelærerinde, der
overtager Undervisningen i den halve Klasse i de
vanskeligere Fag, eller der oprettes en ny fast Lærer-
plads ved Skolen.

Bestemmelser,

der ere gældende for begge de kommunale Skoler:

I.

I de *almindelige* Undervisningsfag ansættes kun
saadanne Lærerkrafter som opfylde Betingelserne
i Lov af 24de Marts 1899 § 17, for Timelæreres
og Timelærerinders Vedkommende dog bortset fra
Forordningen om 4 Aars Virksomhed i Skolens

Tjeneste. Hvis Forholdene gøre det ønskeligt, kan Konstitution i et fast Embede finde Sted, dog ikke ud over 1 Aar.

Timelærere og Timelærerinder ansættes af Skoledirektionen efter Byraadets Indstilling.

II.

Den et fast Lærer- eller Lærerindeembede tillagte aarlige Pengelon, saavel Statens som Kommunens Andel, udbetales af Kæmnerkassen med $\frac{1}{12}$ maanedlig forud.

III.

Er en Lærer eller Lærerinde paa Grund af Sygdom eller af anden ham eller hende utilregnelig Aarsag ude af Stand til at besørge den ham eller hende paa hvilende Undervisning eller Dele af denne, udredes den ene Halvdel af Vederlaget for den derved nødvendiggjorte Vikartjeneste af Skolefonden, jvnfr. § 27 i Lov af $\frac{24}{3}$ 1899, medens den anden Halvdel for et Tidsrum af indtil 3 Maaneder udredes af Kommunen.

Bemærkninger til Skoleplanen.

Til § 4.

Ifølge den ny Skolelov er Barnet skolepligtigt indtil Udgangen af det Halvaar (Maj eller Novbr.), i hvilket det fylder 14 Aar.

Udmeldelser maa tilstilles Bestyreren skriftlig inden Udgangen af den sidste Maaned, i hvilken Eleven har besøgt Skolen.

Skolepengene opkræves af Kæmnerkontorets Bud paa Forældrenes Bopæl. De Elever, der ikke bo i Byen, maa anvise en Mand i denne, der er villig til at betale Skolepengene for dem.

Til § 7.

Skønt jeg ikke er en Ven af mange og lange Instrukser, skal jeg dog for en Ordens Skyld meddele de vigtigste Bestemmelser i den af Ministeriet udarbejdede »Instruks for Købstædernes Overlærere«:

- a. Overlæreren er med Ansvar for Skolekommissionen Bestyrer af den Skole, ved hvilken han er ansat, og fører som saadan det umiddelbare Tilsyn saavel med Skolens hele Virksomhed som med dens Bygninger, Inventar og Samlinger, med Lokalernes Rengøring, Opvarmning, Belysning o. a. m.
- b. Han modtager Ind- og Udmeldelser og fører de Protokoller, der angaa Skolen i dens Helhed.
- c. Det følger af Hovedbestemmelsen i a, at Skolens Bestyrer har Ret til i det Omfang, han maatte finde det nødvendigt, at overvære Undervisningen i de enkelte Klasser. — Det er hans Pligt at udarbejde og tilstille Kommissionen Forslag m. H. t. Eksamen, Time- og Fagfordeling eller andet Skolen vedrørende samt efter Forhandling med Lærerpersonalet at ordne Tilsynet med Eleverne i Fritiderne. Han træffer endvidere Foranstaltning til, at Undervisningen i Tilfælde af Sygdom eller andet lovligt Forfald blandt Lærerpersonalet kan besørges af Skolens andre Lærere eller af Vikarer efter de af Skolekommissionen truffne Bestemmelser.
- d. Det er Bestyrerens Pligt, efter endt Eksamen og naar dertil iøvrigt maatte findes Anledning, at forhandle med Skolens andre Lærere og Læreriuder om Bornenes Omflytning, Fag- og Timefordeling

samt andre Spørgsmaal, der vedrøre Undervisningen. I disse Møder ere ogsaa Lærerne berettigede til at bringe under Forhandling enhver Sag, der angaar Skolen.

Ønsker Skolekommissionen et eller andet Spørgsmaal drøftet i et Læremøde, sammenkaldes og ledes dette af Skolens Bestyrer. Opnaas ikke Enighed, har den enkelte Lærer Ret til at kræve sin Anskuelse vedlagt Bestyrerens Indstilling til Kommissionen.

Til § 9.

Lærernes og Lærerindernes Gage udbetales paa Bestyrerens Kontor saa vidt muligt d. 1ste i hver Maaned.

B. Undervisningsplan.

I.

Næstved kommunale Realskole vil under Forudsætning af, at den ved Begyndelsen af Skoleaaret 1901—1902 maatte blive besøgt af ca. 150 Dreng og 100 Piger, fordele disse i 9 fremadskridende Klasser: I.—V. Underkl. og I.—IV. Realkl., af hvilke IV. og V. Underkl. samt I. og II. Realkl. atter ville deles i 2 sideordnede Afdelinger a. og b.

II.

Fællesundervisning vil blive indført i alle Klasser med Undtagelse af I. og II. Realkl.; for den førstnævnte Klasses Vedkommende vil Særundervisningen dog kun vare foreløbig.

II. Realkl. Afdeling b. (Særklasse for Piger) vil være toaarig for de Elever, der ønske at gennemgaa hele Skolen. Det sidste Skoleaar i denne Klasse foreslaas betragtet som et Hvileaar, i hvilket de flinkere Disciple kunne fritages for enkelte Undervisningstimer, dog kun med Skolens Tilladelse.

III.

Undervisningstiden vil saavidt muligt blive *samlet*. Der vil i Sommermaanederne (April—Oktbr.) blive undervist fra Kl. 8—2, i Vintermaanederne fra 9—3.

IV.

Den almindelige Optagelsesprøve afholdes efter endt Hovedeksamen i sidste Halvdel af Juli. Overlæreren bestemmer efter Samraad med de Lærere og Lærerinder, der deltage i Overhøringen, til hvilken Klasse Eleven bør henvises.

Til 1ste Underklasse kunne Børnene møde saa godt som *uden Forberedelse*, Drengene helst i en Alder af ca. 6½ Aar, hvorimod Pigerne *kunne* være ½ Aar ældre.

V.

Skolen har følgende Ferier:

Juleferie fra d. 24de Decbr. til 6te Jan. (b. D. incl.)

Paaskeferie fra Onsdagen før til Tirsdagen efter Paaske (b. D. incl.)

Pinseferie: hele Pinseugen.

Sommerferie fra en Dato i sidste Halvdel af Juli til samme Dato i August.

Efteraarsferie: 3 Dage i Oktbr.

Markedsdagene i Maj, Septbr. og Novbr. (3 Dage).

Kongens Fødselsdag, Fastelavnsmandag og Grundlovsdagen.

½ Dags Frihed (Maanedsløv) i hver af de Maaneder, i hvilke ingen større Ferie indtræffer.

eling.

b.	4. U. a.	4. U. b.	3. U.	2. U.	1. U.
	2	2	2	2	1
	4	4	5	5	6
	3	3			
	3	3	2		
	2	2	2	2	1
	2	2	2	2	1
	4	4	4	4	3
	2	2	2	2	
	3	3	3	3	3
1 (P.)	2 (D.) 1 (P.)	2 (D.) 1 (P.)	2 (D.) 1 (P.)	2 (D.) 1 (P.)	
					3
26 (P.)	27 (D.) 26 (P.)	27 (D.) 26 (P.)	24 (D.) 23 (P.)	22 (D.) 21 (P.)	18
	2	2	2	2	1
	4	4	4	4	$\frac{1}{2}$
	2 (D.)	2 (D.)			
	3 (P.)	3 (P.)	3 (P.)	3 (P.)	2 (P.)
35 (P.)	35 (D.) 35 (P.)	35 (D.) 35 (P.)	30 (D.) 32 (P.)	28 (D.) (30 P.)	21 (D.) 23 (P.)

Fortegnelse

over,

hvad der søges gennemgaaet i de enkelte Klasser:

Religion.

I. og II. U. Af det ny Testamente *fortælles* om Jesu Fødsel, Barndom og enkelte Træk af hans Liv, af det gamle Testamente de vigtigste Begivenheder fra Skabelsen til Moses.

I sidste Halvdel af 2det Skoleaar *læses* efter *Balslevs Bibelhistorie* det væsentligste af, hvad der tidligere er fortalt.

En Morgen- og Aftenbøn samt nogle faa meget lette Salmevervs læres udenad.

III. U. Samme Bog: Resten af det gl. Testamente. Repetition. De 10 Bud og Fadervor uden Luthers Forklaring. 8 smaa Salmer.

IV. U. Samme Bog: det ny Testamente. Af og til Samtaler om Buddene. 10 smaa Salmer.

V. U. Repetition af Balslevs Bibelhistorie. Af Balslevs Lærebog: Indledningen og det 1ste Hovedstykke. Af Skriftstederne kun de vigtigste; Forklaringerne læres ikke udenad. Nogle Salmer.

I. Realkl. Det gl. Testamente efter Martensen & Paullis Bibelhistorie. Af Balslevs Lærebog: 1ste og 2den Trosartikel samt Fadervor. Nogle Salmer.

II. R. Samme Bibelh.: det ny Testamente. Af Balslevs Lærebog: 3dje Trosartikel og Sakramenterne. Nogle Salmer.

Anm. Ved Valget af Salmer tages Hensyn til, hvad der tidligere er læst, og til Elevernes Modenhed. Ethvert vanskeligt Udtryk maa forklares, og der lægges særlig Vægt paa en tydelig og smuk Fremsigelse.

III. R. Et af Evangelierne eller Apostlenes Geringer gennemgaas.

IV. R. Foredrag i Kirkehistorie, knyttede til en kortfattet Lærebog.

Dansk.

I. Underkl. ABC (H. C. Frederiksen). Bornene lære at kende Bogstaverne og begynde at stave. Lydmetoden anvendes, og paa det første Trin følges Undervisn. i Læsning og Skrivning ad.

II. U. Stavning og Læsning (Julie Heins Læsebog I.) Barnet øves stadig i at gengive, hvad det har læst, og der samtales om det læste. Lidt Afskrivning og Diktat.

III. U. Stavning — metodisk ordnede Øvelser — og Læsning. Gengivelse af og Samtale om det læste. Julie Heins Læsebog 2. — Navneord, Tillægsord og Udsagnsord kendes. Diktat og Afskrivning. Der lægges, navnlig i de lavere Klasser, særlig Vægt paa en *tydelig* og *langsom* Oplæsning.

IV. U. Julie Heins Læsebog 3. Systematisk ordnede Staveøvelser. Kendskab til Navneord, Kendeord, Tillægsord og Udsagnsord med de simpleste Bøjninger meddeles *uden Lærebog*, hovedsagelig gennem skriftlige Øvelser. Diktat og enkelte lette Genfortællinger.

V. U. Julie Heins Læsebog 4. Lidt Analyse. Efter N. Andersens Sproglære Nr. 2 læses forfra til Bindeordene, dog med en Del Forbigaaelser. Genfortælling, vekslende med Diktat.

I. Realkl. Julie Heins Læsebog 5. Analyse. Resten af Ordlæren og det vigtigste af Sætningsslæren efter N. Andersens Sproglære 2. De almindeligste Regler for Interpunktion. Genfortælling, Breve og en enkelt bunden Stil.

II. R. Læsning og Analyse. Bondesen & Westergaards Læsebog III. Sproglæren repeteres. 1 Hjemmestil ugentlig.

III. R. Læsning og Analyse med Benyttelse af Fengers Læsestykker I. og II. En Del af Schneekloths Sproglære. O. Lange: Øvelsesstykker til Analyse og Tegnsætning. Nøjere Kendskab til nogle faa Værker af bekendte Forfattere.

IV. R. Læsning og Analyse med Benyttelse af Fengers Læsestykker og Winkel Horn & Borchsenius's »Hovedværker i den danske Litteratur«. Schneekloths Sproglære. 1 Stil ugentlig. Nøjere Kendskab til ca. 10 Værker af bekendte Forfattere. O. Langes Øvelsesstykker til Analyse og Tegnsætning benyttes.

Engelsk.

IV. Underkl. Af Kirstine Thanings Elementar-bog læses fra pag. 1--35. (*Sproglig Anskuelsesundervisning*).

V. U. Samme Bog fra pag. 35--90. 1 Diktat ugentlig.

I. Realkl. Samme Bog fra pag. 90--135. Diktat. Det vigtigste af Formlæren indøves *mundtlig* gennem de laveste Klasser.

II. R. Af Løkkes Læsebog læses ca. 50 Sider af det vanskeligere Stof, af kortf. eng. Grammatik af samme Forfatter Formlæren. 1 Stil hver fjortende Dag.

III. R. Brekkes Læsebog for Begyndere: ca. 100 Sider. Glossar til samme Bog benyttes. Af Boysens eng. Digte: ca. 40 Sider. Løkkes Grammatik: Formlæren og Syntaksen. Der skrives ca. 40 Versioner (efter Hansen & Magnussen) i Lobet af Skoleaaret.

IV. R. Af Brekkes Læsebog ca. 100 Sider af det vanskeligere Stof. Boysens eng. Digte: hele Bogen. Løkkes Grammatik repeteres. Der skrives ca. 40 Ver-

sioner. Ekstemporallæsning efter Sommerfeldts Udvalg af engelske Forfatteres Værker.

Tysk.

III. Underkl. Af Ipsen & Boviens Begynderbog læses de første 25 Stykker.

IV. U. Samme Bog fra Stykke 1—50. Lidt Grammatik meddeles mundtlig. 1 Stil ugentlig: enkelte af de danske Stykker i Læsebogen oversættes paa Tysk efter først at være gennemgaaede paa Skolen.

V. U. Ipsen & Boviens Læsebog for de lavere Klasser: ca. 100 Sider. De letteste Afsnit af den til Begynderbogen hørende lille Grammatik. En Stil ugentlig: Stilovelser for de *lavere Klasser* af Bovien & Gudme. De Stykker, der kræves oversatte, ere først gennemgaaede i Klassen.

I. Realkl. Resten af ovennævnte Læsebog for de lavere Kl. samt Resten af Grammatikken. 1 Stil ugentlig. (Stilovelser af Bovien & Gudme).

II. R. Kapers Læsebog for Mellemlk.: ca. 100 Sider. Kapers Grammatik: Formlæren. 1 Stil ugentlig med Benyttelse af Stilovelser for *Mellemlklasserne* af Bovien & Gudme.

III. R. Ca. 100 Sider af Kapers Læsebog samt de i denne Bog forekommende Smaadigte. Kapers Grammatik: det vigtigste af Sætningslæren og Repetition af Formlæren. Stilovelse (se II. Realkl.).

IV. R. Resten af Kapers Læsebog. Kapers Grammatik: Sætningslæren grundigere; Repetition. — Ekstemporallæsning efter Kaper & Simonsens Læsebog for de højere Klasser.

Historie.

I. Underkl. Forberedende Undervisning. Læreren frit Valg af Stof.

II. U. I Aarets 1ste Halvdel meddeles *mundtlig* de vigtigste Fortællinger *for* Kristendommens Indførelse efter Klausens Ledetraad i Danmarkshist. eller Eiler Møllers »lille Danmarkshist.«, i sidste Halvdel *læse* Børnene efter en af de nævnte Lærebøger fra Kristendommens Indførelse til Valdemar I.

III. U. Samme Lærebog: fra Valdemar I. til Kr. IV.

IV. U. Resten af samme Lærebog samt Repetition af enkelte vigtigere Afsnit.

V. U. Oldtiden (efter Blochs mindre Lærebog i Verdenshist.)

I. Realkl. Samme Lærebog: Middelalderen og en Del af den nyere Tid.

II. R. Resten af Blochs mindre Lærebog i Verdenshist. samt Repetition af enkelte vigtigere Afsnit.

III. og IV. R. gennemgaa Blochs større Lærebog for Realskoler. — Repetition.

Geografi.

I. Underkl. Anskuelsesundervisning (Kendskab til de alm. geogr. Begreber) med Benyttelse af geogr. Anskuelsesbilleder.

II. U. Fortsat Anskuelsesunderv. I sidste Halvdel af Skoleaaret læses *Danmark* efter Roms lille Lærebog.

III. U. Samme Lærebog: Norge, Sverrig og enkelte andre af Europas Lande efter Lærerens fri Valg.

IV. U. Dahlbergs Geografi Nr. 2: Danmark, Norge og Sverrig (til Dels Repetition), de britiske Øer og Rusland. Det almindelige om Europa samt det væsentligste af Afsnittet om Havets og Landets Fordeling paa Jorden. Globus. Kort Omtale af Jordens Form og Bevægelse, Dag og Nat, Aaret og Aars-tiderne.

V. U. Samme Lærebog: Tyskland, Østrig-Ungarn, Holland, Belgien, Frankrig, Svejts, den pyren. Halvø og Italien.

I. Realkl. Balkanhalvøen, Asien, Afrika og en Del af Amerika.

II. R. Resten af Lærebogen. Repetition af det vigtigste af de i IV. og V. Underkl. læste Pensa.

III. R. Af Dahlbergs Lærebog Nr. 1: Indledningen samt Evropa.

IV. R. Resten af samme Lærebog — Repetition.

Naturhistorie (Zoologi og Botanik).

I. Underkl. Naturhistorisk Anskuelsesundervisning med Benyttelse af de mindre naturhist. Billeder.

II. U. Anskuelsesundervisning forts. I sidste Halvdel af Skoleaaret læses en Del af Pattedyrene efter Bergs „*Begyndelsesgrunde*“.

III. U. Samme Lærebog: Resten af Pattedyrene samt Fuglene. I Sommerhalvaaret gennemgaaes mundtlig og ved Betragtning af levende Planter lidt af den *almindelige Botanik*.*)

IV. U. Samme Lærebog: Krybdyr, Padder og Fiske. Fortsættelse af den *alm. Botanik* med Benyttelse af Strøms »kortf. Plantelære«.

V. U. Insekter, Edderkopper og Krebsdyr. — *Botanik*: de helkronede Blomsterplanter (Strøms Lærebog.)

I Realkl. Samme Lærebog: Orme og Bløddyr. Menneskets Naturhistorie udførligere og til Dels mundtlig med Benyttelse af Dybdals Tavler. *Botanik*: Resten af de tokimbladede Planter (Strøms Lærebog).

II. R. Repetition af enkelte vigtigere Afsnit af Naturhistorien (Bergs Lærebog). *Botanik*: de enkim-

(* I Sommertiden medbringe Eleverne selv Planter til Benyttelse ved Undervisningen.

bladede Planter samt et kort Omrids af de blomsterløse (Strøm.) Repetition.

III. R. Boas' Zoologi: fra Pattedyrene til Edderkopperne.

IV. R. Resten af Boas' Lærebog samt Repetition. I de 2 øverste Realkl. gives et fuldstændigere Kendskab saavel til den alm. Botanik som til Systemet. Til Plantebestemmelser benyttes *Rostrups Flora*.

Naturlære.

I. og II. Realkl. gennemgaa de letteste Afsnit af Karl Schmidts »Begyndelsesgrunde«. Forsøg.

III. og IV. R. læse Ellingers Fysik. I III. Realkl. gennemgaaes Magnetisme, Elektricitet og Varme, i IV. Realkl. Resten af Lærebogen. Repetition. Forsøg. De i Bogen forefindende *Opgaver* løses.

Lidt *Sundhedslære* vil blive meddelt I. og II. Realkl. i enkelte af de til Naturfagene bestemte Timer (Omrids af Skolesundhedslæren, udgiven af den danske Lægeforening, benyttes af Læreren).

Regning.

I. Underkl. Tallæsning og Talskrivning. Tælling. Sammenlægning og Fradragning af smaa *benævnte Størrelser*. Tællemaskine. (Ingen Bog).

II. U. De 4 Regningsarter med smaa *benævnte Størrelser* gennemgaaes mundtlig. I sidste Halvdel af Skoleaaret benyttes Joakim Larsens Regnebog II. *Den lille Tabel indøves*.

III. U. De 4 Regningsarter med *flecifrede ubenævnte Tal*. Joakim Larsens Regnebog II. *Tabel. Hovedregning* mindst 1 Time ugentlig.

IV. De 4 Regningsarter med *benævnte Tal* samt lette blandede Opgaver. (Samme Regnebog). *Hovedregning. Tabel*.

V. U. Efter Chr. Hansens Regnebog II. Del (Brøk) gennemgaas forfra til Blandede Opgaver I. *Hovedregning. Tabel.*

I. Realkl. Samme Regnebog: fra Blandede Opg. I. til Blandede Opg. III. Hovedregning. Indøvelse af den *store* Multiplikationstabel.

II. R. Brøk repeteres. Reguladetri med Brøk. Omvendte Forhold. Delings-, Gennemsnits- og Procentberegning. Decimalbrøk. Metersystemet. Kendskab til fremmede Landes Mønt, Maal og Vægt. Lette Opgaver i Fladers og Legemers Beregning. Blandede Opgaver. Hovedregning. De større Tabeller indøves.

III. R. Den største Del af Knud Kristensens Regnebog for Realskolens øverste Klasser. Hovedregning.

IV. R. Resten af nævnte Regnebog. Eksamensopgaver.

Aritmetik og Geometri.

I. Realkl. Indledende Kursus. Der løses ca. 300 meget lette Opgaver i de 4 Regningsarter med hele og brudne, positive og negative Tal- og Bogstavstørrelser, hovedsagelig med det Maal for Øje at støtte den almindelige Regning. Lette Ligninger. *Ingen Bog.* I den sidste Del af Skoleaaret meddeles i 2 ugentlige Timer de første Begyndelsesgrunde i *Plan-geometrien. Ingen Bog.*

II. R. *Aritm.* Repetition af det i 1ste Realkl. læste Pensum (Jul. Petersens *Aritm.* I. til § 54.) Det vigtigste af Læren om Decimalbrøker og Proportioner. Ligninger af 1ste Grad med 1 og 2 ubekendte. Opgaver.

Geometri. De 2 første Kapitler af Jul. Petersens Lærebog med en Del af de dertil hørende Opgaver.

III. R. *Aritm.* Ligninger af 1ste Grad med *flere*

ubekendte. De *vigtigste* Potens- og Rodsætninger. Den irrationale og den imaginære Størrelse. Polynomiers Division. Kvadratrodsuddragning. Den kvadratiske Lignings Hovedsætning. Opgaver. Jul. Petersens Aritm. I. og II. benyttes.

Geometri. 3dje Kapitel af Jul. Petersens Lærebog. Opgaver.

IV. R. *Aritm.* Den kvadratiske Ligning fuldstændigere. Potens og Rod med brudne Eksponenter. Logaritmer. S sammensat Rente. Rækker. Største Fællesmaal og Mindste Fællesfold samt Hovedsætningerne om Tals Delelighed. Repetition af de vigtigste Afsnit af Jul. Petersens Aritm. I. og II. Simeon Larsen: Ekstemporalopgaver. Lomholt: Eksamensopg.

Geometri. IV. Kapitel af Jul. Petersens Lærebog med dertil hørende Opgaver. Repetition. Simeon Larsen: geometr. Ekstemporalopgaver. Lomholt: Eksamensopg. Konstruktionsopgaver, hovedsagelig efter Krogh-Jensens Samling.

Tegning.

Frihaandst. I I. og II. Underkl. benyttes Janniches Hefter; i IV. og V. Underkl. samt I. Realkl. *Klassetegning* (Andersens System). II. og III. Realkl. Konturer af Gipsornamenter. — Den *geometr. Tegning* slutter sig til Undervisningen i Geometri. Ingen Fortegninger. Figuren tegnes af Læreren paa den sorte Tavle og forklares.

Skrivning.

Fra II. Underkl. benyttes *Louise Stremmes* Skriveøvelser. I II. Realkl. indøves ogsaa de *gotiske* Bogstaver, og enkelte af Timerne i de 2 første Realkl. benyttes til *Skriftlæsning*.

Gymnastik.

Der undervises efter den ny Haandbog. I Sommerhalvaaret Badning og Svømning.

I Sangundervisningen

følges Regulativet af 26de Jan. 1900.

Planen for *Sløjd og Haandarbejde* vil blive lagt efter Samraad henholdsvis med den Lærer og Lærerinde, der skal overtage Faget.

Bemærkninger til Undervisningsplanen.

Til § 2.

Drengene kunne som bekendt indstille sig til Afgangseksamen, naar de have fyldt 15 Aar, hvorimod Pigerne, antagelig af Helbredshensyn, skulle være 2 Aar ældre.

Af denne Grund har jeg anset det for heldigst at lade Pigerne begynde deres Skolegang ca. $\frac{1}{2}$ Aar senere end Drengene og forblive 2 Aar i II. Realkl. I denne Klasses andet Skoleaar ville sandsynligvis de fleste Piger blive forberedte til Konfirmationen, og der vil i dette Aar for de *flinkere* Disciple være god Lejlighed til at søge Uddannelse i enkelte udenfor Skolens Rammer liggende Fag, som Musik, finere Haandarbejde, Kunstsløjd el. a.

Skulde en enkelt meget flink Pige ved Udgangen af IV. Realkl. mangle nogle faa Maaneder i det 17de Aar, vil Ministeriet paa Skolens anbefaling som Regel alligevel tillade hende at indstille sig til Afgangseksamen.

Kun meget faa Realskoler have beholdt *Fransk* som obligatorisk Fag. De andre Fag tillade ikke, at der de 3 sidste Aar bortskæres 3—4 Timer ugentlig af de 30 Læsetimer, og selv de dygtigste Drengene have som Regel fuldt op at gøre med 2 fremmede Sprog. Der vil imidlertid, haaber jeg, blive truffet den Ordning, at de flinkeste Disciple — helst kun med Skolens Tilladelse, hos en af dens Lærere og udenfor den egentlige Skoletid — imod et mindre Honorar ogsaa i dette Fag vil kunne faa Lejlighed til at tilegne sig de Kundskaber, Eksamen kræver.

Til § 4. Skolen maa kun indstille til Afgangseksamen de Elever, der have gennemgaaet *dens 3 overste Klasser*, eller som ere overførte til en af disse fra en tilsvarende Afdeling i en anden eksamensberettiget Skole.

Til § 6. Et færre Antal Timer kunde maaske være ønskeligt for enkelte Klasser; men Fagene ere mange, og 6—7 ugentlige Timer maa jo afgives til Gymnastik, Haandarbejde eller Sløjd.

Til § 7. Med Hensyn til Undervisningen i *Gymnastik* skal jeg bemærke, at der nu er en Mulighed for, at enkelte Timer For- og Efteraar vil kunne benyttes til de af Ministeriet for flere Aar tilbage saa stærkt anbefalede *ordnede Legs i fri Luft*, idet den *Sportsplads*, der hidtil velvillig har været overladt Ungdommen til Afbenyttelse, kun vil ligge ca. 10 Minutters Gang fra den ny Skole.

At *Pigcafdelingerne*, i hvert Fald en Del af de overste, i Sommermaanederne ville faa Adgang til de kommunale Skolers *Badanstalt*, behovede jeg maaske næppe at tilføje.

Om *Undervisningen i Sløjd* skal jeg blot bemærke: Skolen vil, haaber jeg, selv eje *Høvlbænke* og *Værktøj*. De Smaagenstande, Eleven forfærdiger, ere hans Ejendom; men han maa da ogsaa betale 1 Kr. halvaarlig til Indkøb af det Træ, han skal benytte.

Ved *Valget af Lærebøger* har jeg saa naturlig taget Hensyn til, hvilke nyere Bøger der f. T. benyttes, enten i den ene eller den anden af de 2 Skoler.

Ved *den første Undervisning* — Anskuelsesundervisningen — er det for en Del overladt Læreren selv at vælge det Stof til Samtale, han maatte finde heldigst. En dygtig Lærer vaager altid over, at der er Metode og Orden i hans Undervisning, og at *saa vidt muligt* Timeplanen følges.

Kedsommelighed er en Gæst, der først og sidst maa holdes ude. Det maa derfor ikke betragtes som et Brud paa Timeplanen, at *enkelte* Timer eller Dele af disse — i de lavere Klasser mest for Afvekslingens Skyld, i de højere som Løn for godt Arbejde — benyttes til god Oplæsning, en lille Sang, Fortælling, Forevisning af gode Billeder el. lign.

I 1ste Klasse ville en Del af Timerne deles i *halve Timer* med et lille Ophold imellem. Under dette Ophold have Bornene Lov at røre sig lidt i den friske Luft under Lærerindens Opsigt.

Bestemmelser, der navnlig vedrøre Forbindelsen mellem Skolen og Hjemmet.

Skal en Skole udrette noget ordentligt, maa den have *fuld* Støtte i Hjemmet, og de Bestemmelser, Skolen maatte finde nødvendige for at opretholde god Orden, maa ogsaa *Hjemmet* respektere. Den Myndighed, der er en absolut Betingelse for et godt Resultat, ikke alene af den enkelte Lærers, men af den hele Skoles Virksomhed, søger jo ikke i mindste Maade at forringe Forældrenes naturlige Rettigheder; tværtimod er det Skolens Opgave at pege paa det store Børnebud og ved enhver given Lejlighed at minde Barnet om, hvad det skylder sit Hjem. Tilsidesættelse af Skolens Love og derigennem af Skolen selv maa saa naturlig medføre, at Barnet taber Agtelsen for sit eget Arbejde og for dem, der dog skulle have en væsentlig Del i dets Opdragelse.

Skolen venter saaledes:

- 1, at Hjemmet vil gøre sit til, at Barnet ikke *uden tvingende Aarsag forsømmer Undervisningen*. Blot een Dags Fraværelse nu og da skal, selv i de lavere Klasser, absolut sætte Barnet tilbage og vil snart medføre, at det under sin Forbcredelse vil have Vanskelighed ved at klare sig selv. Man maa ikke glemme, at Undervisningen i de allerfleste Fag er fremadskridende, og at det efterføl-

gende kræver, at det foregaaende er læst og til-egnet.

- 2, at Hjemmet, naar Barnet efter kortere eller længere Tids Fraværelse atter søger Skolen, *skriftlig* — blot med nogle faa Linier — meddeler denne Fraværelsens Aarsag. Meddelelsen afleveres til den Lærer, der den paagældende Dag skal begynde Klassens Undervisning, og henlægges foreløbig i Klassens Protokol.
- 3, at Hjemmet, naar det maatte ønske Barnet fritaget for Gymnastik en enkelt eller faa Dage eller for i Fritiderne at skulle opholde sig paa Legepladsen, ligeledes *skriftlig* meddeler Skolen — den inspektionshavende Lærer eller Lærerinde —, af *hvad Grund*.

Længere Tids eller fuldstændig Fritagelse fra Gymnastik gives kun gennem Lægeerklæring, der afleveres til Skolens Bestyrer.

- 4, at der vaages strengt over, at intet Barn søger Skolen, naar der er udbrudt *smitsom Sygdom* i dets Hjem. I Ministeriets Cirkulære desangaaende hedder det:
 - a. Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, vil det absolut være nødvendigt at forbyde Børnene *al* Forbindelse med Skolen, indtil det ved Lægeattest godtgøres, at enhver Fare for Smitte er forbi.
 - b. Derimod vil det under de sædvanlig godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige Sygdomme af smitsom Natur som Regel ikke være nødvendigt at holde Børnene borte fra Skolen.
- 5, at Hjemmet iøvrigt i *ethvert* Forhold, der maatte vedrøre dets Forbindelse med Skolen, saa vidt muligt *vil arbejde Haand i Haand med denne*, søge at hæve dens Virksomhed i Barnets Øje og staa

Lærerne bi i deres Bestræbelser for *overalt* inden for Skolens Omraade at værne om god Orden og Disciplin.

De snævrere Bestemmelser vedrørende den daglige Orden ville efter Samraad med Skolekommissionen og Lærerpersonalet senere blive fastsatte og i betimelig Tid meddelte hver enkelt Elev.

Til Beroligelse for dem, der frygte »Overgangen«, skal jeg dog tilføje, *at* en mindre Del af den rummelige, ca. 3500 Kv.-Al. store Legeplads, vil blive overladt de 2 eller 3 laveste Klasser, *at* Børnene i Fritiden ville være under Tilsyn *saavel af en Lærer som af en Lærerinde*, *at* Bestyreren saa vidt muligt selv vil være til Stede for i paakommende Tilfælde at kunne træde hjælpende til, og at der i det hele taget i Gennemførelsen af »det ny Princip« *vil blive farct med Lempe*, hvad jeg næppe tror, nogen vil finde urigtigt, saa meget mere, som jeg intet Kendskab har til Halvdelen af det Personale, der skal arbejde i Skolen, og foreløbig til Dels maa bygge paa andres Erfaring.

Det er *Barnets* Pligt, med fuld Opmærksomhed at lytte til Lærrens Ord, naar den ny Lektie gennemgaas, og der peges paa de Vanskeligheder, den indeholder; det er *Skolens* Pligt, *Lærrens* Pligt, at lægge det ny Stof saaledes tilrette, at enhver jævnt begavet Elev, der følger nogenlunde ordentligt med sin Klasse, under sin Forberedelse *i alt væsentligt* vil kunne hjælpe sig selv; det er *Hjemmets* Pligt at gøre sit til, at Barnet lidt efter lidt vænnes til *selvstændig Virksomhed*, ved nogle faa Spørgsmaal *nu og da* at overbevise sig om, at det virkelig *arbejder* under sin Forberedelse og ikke nøjes med at sidde og hænge over Bøgerne uden i Virkeligheden at udrette noget.

Skolen maa absolut fraraade at lade Børnene — tit endog de ældre — efter endt Skoletid atter gaa i Skole for under en »Ammes« Vejledning saa let som muligt at slippe ud over enhver, selv den *mindste* Vanskelighed. Det er en uomtvistelig Sandhed, at Evnerne og Kræfterne bedst udvikles gennem den *selvstændige* Virksomhed, og kræver denne end større Anstrengelse, saa er til Gengæld Udbyttet langt rigere, af langt mere blivende Betydning. — Man misforstaa mig imidlertid ikke! Har et Barn svage Evner, eller skulde et enkelt Fag som Sprog og Matematik en Tid lang falde det vanskeligt, eller har Sygdom medført en længere Tids Fraværelse fra Skolen, kan vel en »Ekstraforplejning« være tilraadelig, ja nødvendig; men der maa da vaages over, at den Hjælp, der ydes, virkelig *er* en Hjælp, for det véd enhver Skolemand, at mangan saakaldet Hjælp er værre end slet ingen. —

I 1ste Kl. kræves saa godt som *intet Hjemmearbejde*, i 2den og 3dje Kl. 1, højst $1\frac{1}{2}$ Times daglig Forberedelse (2, enkelte Dage 3 smaa Lektier). — Iøvrigt vil der ved Udarbejdelsen af Timeplanen blive draget Omsorg for, at Hjemmearbejdet saa vidt muligt fordeles ligeligt paa Ugens Dage og ikke bliver af større Omfang i nogen Klasse end absolut nødvendigt.

Den kommunale Realskoles
Samlinger og andre Læremidler.

A. Skolens Bogsamling.

(Grundlagt 1893).

a. Til Afbenyttelse for Eleverne:

- A**ndersen, H. C.: Samlede Værker (15 Bind.)
Andersen C.: Genrebilleder (2 B.)
 » Serbiske Folkesagn.
 » Maanederne i Digt og Billeder (ill.)
Asbjørnsen: Æventyr (ill.) (5 B.)
Armstrong: De 2 Søkadetter.
Amicis: Den lille Trommeslager.
André: Blandt de vilde.
Baggesen: Labyrinten (2 B.)
 » Komiske Fortællinger (2 B.)
Bauditz S.: Fra Skovridergaarden.
 » Krøniker fra Garnisonsbyen.
 » Udvalgte Noveller.
Bernhard C.: Krøniker fra Erik af Pommerns Tid.
 » do. fra Kr. II. Tid.
 » Gamle Minder.
Bergsøe V.: Fra den gamle Fabrik (3 B.)
 » Fra Piazza del Popolo (2 B.)
 » Bruden fra Rørvig.
 » Nissen (ili.)
 » Fra Mark og Skov (ill.)

- Bogh Erik: Fortællinger paa Vers.
 » Kalifen paa Æventyr.
 Blicher: Noveller (4 B.)
 Birkedal V.: Kirkeklokkeklangen i den norske Dal.
 Borch: Æventyr af Tusind og een Nat.
 Borchsenius O.: Oversættelse af svenske Forfattere.
 Budde: Fortællinger (3 B.)
 » Hvordan Far klarede det hele.
 Bondesen & Westergaard: Større Læsebog (ill.)
 Børnetidende og Børnevennen. 18 Aargange.
 Børnes Bibliotek (9 B.)
 En Børneven: Bedstemor fortæller.
 Bredsdorff Elise: Onkel Kaspers Skovtur (ill.)
 Bruun M. K.: Aristokraternes Katekismus o. a. m.
 » Chr.: Curt Sivertsen Adelaer.
 Bang Vilh.: Studenterliv.
 Bjørnson: Fortællinger fra Ungdomstiden (2 B.)
 » Paa Guds Veje.
 » Redaktøren.
 » Magnhild.
 Burnett: Lowries Datter.
 Bob: Skildringer fra Australien.
 Børne L.: Udvalgte Fortællinger.
 Byron: Manfred.
 Berlin: Naturlære for Hvermand (ny Udg.)
 Bibliothek der Unterhaltung und des Wissens (53 B.*)
 Cavling Henr.: Det danske Vestindien.
 Christiansen Ejner: Broder Rus.
 Christensen F.: Haandbog i dansk Litteratur.
 Cooper: Hjortedræberen.
 » Den sidste Mohikaner.
 » Stifinder.
 » Læderstrømpen.
 » Prairien.

*) Skænket Skolen af Lærer O. Hansen.

- Cooper: Lodsén.
 » Spionen.
 » Lincoln.
 » Bijæger.
 » Indianerhøvdingen.
 » Sørøveren.
- Chamisso Adelbert v.: Peter Schlemilhs Historie.
 Combe William: Dr. Syntaks' mærkværdige Rejse (ill.)
 Christmas: Amazonfloden (ill.)
 Chievitz Poul: Fra Gaden.
 Chesterfield: Breve til min Søn.
Damm H. C.: Nygræske Fortællinger.
 Dalsgaard: 3 Fortællinger.
 Dodt Beatus: Hirschholm.
 » August Thorne.
- Drachmann Holger: Prinsessen og det halve Kongerige.
 » Østen for Sol og Vesten for Maane.
 » Paa Sømands Tro og Love.
 » Lars Kruse.
 » Derovre fra Grænsen.
 » Strandby Folk.
 » Med den brede Pensel.
 » Smaa Fortællinger.
 » Kunstnere.
- Dickens: Samlede Værker (ny Udg.) 30 B.
 Daudet Alphonse: Fortællinger (2 B.)
Evald Joh.: Udvalgte Skrifter.
 » H. F.: Den skotske Kvinde paa Tjele.
 » Anna Hardenberg.
 » Niels Ebbesen.
 » Liden Kirsten.
 » Griffenfeldt.
 » Karoline Mathilde.
 » Svenskerne paa Kronborg.

- Evald H. F.: Leonora Kristine Ulfeldt.
 » Valdemarstoget.
 » Niels Brahe.
 » Kristian II.
 » Hvad Ellen vilde.
 » Frants Bockmann og Dronning Alfifa.
 » Familien Nordby.
 » Knud Rydbjergs Livsæventyr.
 » Sagn og Æventyr.
 » Charles Lyng.
 » Valdemar Krones Ungdomshistorier.
- Evald Karl: Børnekorstoget.
- Etlar Carit: Til Dels samlede Fortællinger (36 B.)
- Eva: En Moders Fortællinger.
- Erslev Anna: Illustreret Legebog.
- Eliot George: Amos Bartons sørgelige Skæbne.
- Erckmann Chatrian: Efter Moskous Brand.
- Eckstein E.: Prusias.
- F**ox Hennig (Ingvor Bondesen): Styrismanden og hans Brud.
 » Genfærdet paa Rønnehave.
 » Elskovs Kringelgang.
 » Skovstruphistorier.
 » Æventyr (ill.) 2 B.
 » Æventyrets Dyreverden (ill.)
- Fausboll: Molbohistorier (ill.)
- En gammel Feltpræst: Overlægen.
- Fra alle Lande (Tidsskrift): 12 Aargange.
- Flammarion C: Rejser i Luftballon.
- Farrer F. W.: Fra Mørke til Lys.
- G**oldschmidt M. A.: Hjemløs (5 B.)
 » Ravnen.
 » Fortællinger fra Fantasi og Virkelighed.
 » En Roman i Breve.
 » En Skavank.
 » Den flyvende Post.
 » Smaaskildringer.

- Fru Gyllembourg: Samlede Værker (12 B.)
 Grundtvig N. F. S.: Paaskeliljen.
 Gjellerup K.: Ti Kroner og andre Fortællinger
 Gjørup Michael: Dronning og Hirdmand.
 Güntelberg: Niels Juel.
 Grimm: Æventyr.
 Grant James: Tillands og tilvands.
 Gräbner: Robinson-Kruso (ill.)
 Grundmann: Spejderen.
 Goethe: Egmont (Tragedie).
 » Iphigenia paa Tauris.
 » Leiden des jungen Werthers.
 Goncourt E. og J.: Det franske Samfund under Re-
 volutionen.
 » En Tjenestepiges Historie.
 Juel-Hansen Erna: Nye Æventyr.
 » Robinson.
 » N.: Japaneserne.
 » Livet i Verden.
 Hansen Hans Nikolai: En Tur i zoologisk Have (ill.)
 Hauch C.: Samlede Romaner og Fortællinger (7 B.)
 » Hamadryaden.
 Hejberg J. L.: Samlede Værker (11 B.)
 Holberg: Komedier (7 B.)
 » Niels Klim.
 » Peder Paars.
 Holst H. P.: Den lille Hornblæser (ill.)
 Hostrup C.: Komedier (3 B.)
 Hertz H.: Svend Dyrings Hus.
 » Kong Renés Datter.
 » Tre andre Skuespil.
 Hjort P.; Den danske Børneven (ny Udg.)
 Helms Joh.: Fortællinger og Digte.
 Henningsen E.: Folkelivsbilleder.
 Henriksen H.: Stærke Jørgen.
 Hoffmann Frantz: Blandt Zigeunere (ill.)

- Horn F. Winkel: Nordens Oldtidsminder (ill.)
 Hartner Eva: To Veninder.
 Bret Harte: Gabriel Conroy.
 Hachländer F. W.: To Fortællinger.
 Haggard: Trolldanden.
 Hering W.: Kristoffer Kolumbus og Amerikas Opdagelse.
 Hutcheson: Nancy Bells Forlis.
 » Søroveren fra Chios.
 » Jack og jeg.
 Hyne C. J.: Skattegraverne ved Amazonfloden.
 Heine Heinrich: Harzrejsen.
 Hugo Victor: En dødsdømts sidste Dag.
 Ingemann: Samlede Værker (35 B.)
 Illustreret Tidende: 13 Aargange.
 Ibsen Henr.: Brand.
 » Hærmændene paa Helgeland.
 » Per Gynt.
 » Terje.
 » Et Dukkehjem.
 Ibsen Aage: Nordlys, Skitser fra Grønland.
 Irving W.: Fortællinger fra Alhambra.
 Jacobsen J. P.: Udvalgte Arbejder (2 B.)
 Jerrold D.: Fru Caudles Gardinprækener.
Kaalund: Et Foraar.
 Kaalund & Lundby: Fabler for Børn (ill.)
 Kaarsberg H.: Gennem Stepperne (ill.)
 Kjær: Svend Povelsen Gonge.
 Krohn J.: Fortællinger for Børn (ill.)
 Kjerulf C.: Stanleys Rejse gennem det mørke Fastland.
 Kraft E.: Sommer og Vinter.
 » Regn og Solskin.
 Kunstflid og Sløjd (Tidsskrift).
 Kjelland A.: Germann & Worse.
 » Jakob.

- Kjelland A.: Else.
 » Fortællinger.
 » Noveller.
 » Nye do.
- Kleist Henr. v.: Michael Kohlhaus.
- L**ange Thomas: Aaen og Havet.
 » Solvbrylluppet paa Højgaard.
 » Nyt Liv.
 » Fra Æventyrets Land.
 » Fabler for Born.
- Lange Thor: Fra Rusland.
 » Olaf: Kaukasus (ill.)
- Langsted A.: Helteskikkelser.
 » Korstogene.
 » Rivieraen.
 » Læsebog for den modnere Ungdom.
- Larsen Axel: Heltehistorier (ill.) 6 B.
 » Daniel Rantzau.
- Lund Troels: Livet i Norden i det 16de Aarhundrede (ill.)
- Luther Martin: Bordtaler og andre Taler.
- Listov A.: Luthers Levned.
- Lie Jonas: Lodsens og hans Hustru.
 » Kommandørens Døtre.
 » Naar Sol gaar ned.
 » Familien paa Gilje.
 » Dyre Rein.
 » Den fremsynte.
 » Trold.
 » Et Samliv.
 » Tremasteren Fremtiden.
- M**au: 400 Fortællinger.
- Molbech Chr. K. F.: Ambrosius.
 » Faraos Ring.
 » Udvalgte Æventyr.

- Møller Poul Martin: En Students Æventyr.
 Møller Carl: Der er Forskel.
 Møller Vilhelm: Baron Münchhausens Æventyr (ill.)
 » Æventyrskatten.
 Møller Christen: Julefortællinger.
 Paludan-Müller Fr.: Adam Homo (2 B.)
 » Danserinden.
 » Seks Digte.
 » Tiderne skifte.
 Müller Sigurd: Haandbog i den danske Litteratur
 (ny Udg.) 2 B.
 Müller Sofus: Danmarks Oldsager (ill.) 2 B.
 Mikkelsen Axel: Om Sløjd (2 B.)
 Momsen: Brødrene Gracchus.
 Marryat: Jafet.
 » Pasjaen.
 » Peter Simple.
 » Jakob Ærlig.
 » Kapergasten,
 » Dødssejleren.
 » Frank Mildmay.
 » Søroveren.
 » De 3 Kuttere.
 » Bornene i Nyskoven.
 » Mr. Easy.
 » Josef Ruschbrook.
 » Percival Keene.
 » Nybyggerne,
 » Afrikarejsen.
 » Jack.
 Michelet Jules: Korstogene.
 » Pigen fra Orleans.
 Molière: Scapins Gavtyvestreger.
 » Den indbildt syge.
 » Marmorgæsten.
 Moore Thomas: Udv. Værker (5 B.)

- Musäus: Legender om Rubezahl.
 Museum: Hist. og geogr. Skildringer (2 B.)
 Nikolaj (Henrik Scharling): I Nøddebo Præstegaard.
 » Min Hustru og jeg.
 » Uffe Hjelm og Palle Løve.
 Nielsen Anton: Bondeliv (3 B.)
 » Fra Landet.
 Nielsen Zakarias: Nye Tider.
 » Maagen.
 » To Landsbyhistorier.
 » Kulsvieren.
 » Den store Magt.
 Nordisk Børneblad (ill.) 7 Aargange.
 Overskou: Familien i Nyboder.
 Ottosen Martha: Danske Æventyr.
 P. P. (Rumohr): Fra Chr. IV. Tid.
 » Fra Chr. II. Tid.
 » Tordenskjold (2 B.)
 » Niels Juel og hans Samtid (2 B.)
 » Jacob Danefærd.
 Petersen Johs: Livet i Oldtiden hos Grækere og
 Romere.
 Pontoppidan Morten: Aldrig fortvivle.
 » Henrik: Folkelivsbilleder (2 B.)
 Ploug Carl: Digte (2 B.)
 Pascal: Tanker.
 Perrault: Æventyr.
 Richardt Chr.: Det hellige Land.
 » Deklarationen.
 Richards Laura: Kapt. January.
 Rosenkilde A.: Anders Tikøb.
 » Lars og Mette.
 Recke Ernst v. d.: Knud og Magnus (Tragedie).
 Rasmussen H: Historisk poetisk Læsebog.
 Runeberg J. L.: Fændrik Staals Fortællinger.
 Reuter Fritz: Landmandsliv.

Reuter Fritz: Fra Anno 13.

Racine: Esther.

Samsøe: Dyveke.

Schandorph S.: Uden Midtpunkt.

» Skovfogedbørnene.

» Ti Fortællinger.

» Andre do,

Sommer Anna: Fortællinger fra Frankrig og Danmark.

Solstraalefortællinger (13 B.)

Smith Birket: Leonora Christine Ulfeldts Levned.

Starbäch Georg: Engelbrekt Engelbrektson.

Becher-Stowe Harriet: Onkel Toms Hytte.

Scott Walter: Presbyterianerne.

» Quentin Durward.

» Ivanhoe (2 B.)

» Peverill fra Aasen.

» Talismanen.

» Rob Roy.

» Montrose.

» Kenisworth.

» Fængslet i Edingburg.

Swift Jonathan: Gullivers Rejse til Lilleput.

Shakspeare: Macbeth.

» Long Lear.

» Hamlet.

» Romeo og Julie.

» Stor Staahej for Ingenting.

Schiller: Maria Stuart.

» Wilhelm Tell.

» Digtet om Klokken.

» Røverne.

N. N.: Serbiske Folkesagn.

Sønderjyske Aarbøger (5 B.)

Sienkiewicz: Fra Neros Tid (2 B.)

» Sejrherrn Bartek.

- T**opsøe: Jason.
 Tolderlund: Fra Syd og Nord.
 Thaarup Thomas: Høstgildet.
 Thyregod C. A.: [Blandt Bønder (12 B.)
 Thyregod Tvermoes: Oldemors Fortællinger (ill.)
 Tegnér: Frithiofs Saga.
 Tacitus Cornelius: Kejser Nero.
 Taine H.: Jakobinernes Ledere.
 Tennyson: Maria Tudor.
 » Kong Arthur.
 » Kystdrømme.
 Tavastjerna: Streng Tider (finsk Fortælling).
 » Kvinderegimente do.
 Mark Twain: Skitser (2 B.)
 Thoresen Magdalene: Solen i Silje.
 » Fra Midnatssolens Land.
 » Studenten.
 Topelius: Feltlægens Historier (5 B.)
 Thiers: Napoleon paa St. Helena.
 Turgenjew: Ivan.
 » Rudin.
 » 2 Fortællinger.
Ulfeldt Leonora Kristine: Jammersminde.
Vaupell O.: Den nordiske Syvaarskrig.
 Worsaae: Nordens Forhistorie.
 Wessel J. H.: Samlede Skrifter.
 Winther Chr.: Hjortens Flugt.
 » Digte (Træsnit).
 Wallace: Ben Hur, Fortælling fra Kristi Tid.
 Wetherell Elisabeth: Den vide, vide Verden.
 Verne Jules: Rundt paa Jorden i 80 Dage.
 » Rullende Hus.
 Verga Giovanni: Udvalgte Fortællinger.
 Voltaire: Naturmennesket.
Østergaard Vilh.: Danmarks Vovehals.
 » Tyge Brahe.

- Østergaard Vilh.: Danske Sagn.
 » Ny Samling af danske Sagn.
 » Fra gamle Dage.
 Oehlenschläger: Tragedier (4 B.)
 » Heltedigte og Sagaer (3 B.)
 » St. Hans Aftenspil.
 En Del større, nyere *Læsebøger* af forskellige Forfattere (Joakim Larsen, Jessen, Westergaard, Keller, Strøm o. a.)
-

b. Til Brug ved Sprogundervisningen.

- Fenger: Danske Læsestykker (14 B).
 Borchsenius & Winkel Horn: Hovedværker i den danske Litteratur (16 B.)
 Sigurd Müller: Haandbog i den danske Litteratur (ældre Udg.) 8 B.
 Sommerfeldt: Nyeste engelske Forfattere i Udvalg (10 B.)
 Kaper & Simonsen: Tysk Læsebog for de højere Klasser (12 B.)
 Flere Leksika.
-

b. Hovedsagelig til Afbenyttelse for Lærerne.

- Palmer: Evangelisk Pædagogik.
 Møller P. C: Hvad der kræves af en Lærer.
 2 Bibler (gammel og ny Udg.)
 Rørdams Oversættelse af det ny Testament (2 B.)
 Nissen: Samtaler over Luthers Katekismus.

- Nissen: Det udkomne af Samtaler over den bibelske Historie.
- Fabricius A.: Illustreret Kirkehistorie.
- Vilstrup: Palæstina.
- Mikkelsen: Dansk Sproglære, Haandbog for Lærere.
- Saabys og Grundtvigs Ordbøger.
- Jensen V.: Sætningslære.
- N. M. Petersen: Den danske Litteraturs Historie (6B.)
» Nordisk Konversationsleksikon (7 B.)
- Cesare Cantù: Verdenshistorie (7 B.)
- Ludvig Wimmer: De danske Rune-Mindesmærker (ill.)
- Fabricius A.: Illustreret Danmarkshistorie.
- V. Klausen: Nordens Historie.
- Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie for Seminarier, Latin- og Realskoler (2 B.)
- Biering Holger: De ældste Kulturfolk og det gamle Hellas.
- Secher: Græsk Mytologi.
- Boesen: Nordisk Gudelære.
- Nordisk Konversationsleksikon (7 B.)
- Müller G. H.: Tysk-dansk Ordbog (3 B.) ældre Udg.
Opfindelsernes Bog (8 B.)
- Schødte og H. I. Hanren: Det udkomne af Zoologia Danica (6 B.)
- Brehm: Dyrenes Liv (3 B.)
- Kiærbølling: Danmarks Fugle (Billeder med Tekst.)
- Lütken: Haandbog i Zoologi (ældre Udg.)
- Boas: Naturhistorie for de højere Klasser.
- Schouw & Eschridt: Afbildninger af Dyr og Planter (5 B.)
- Jacobsen: Naturens Bog.
- Hofmann: Der Käfersammler (ill.)
- E. Warming: Haandbog i Botanik.
- Adam Paulsen: Naturkræfterne (3 B.)

- Omrids af Skolesundhedslæren, udgiven af den danske
Lægeforening.
- Poul la Cour: Historisk Matematik.
- Johnsen: Den geometr. Tegning.
- Løffler: Haandbog i Geografi.
- Kirstine Frederiksen: Anskuelsesundervisning, Haand-
bog for Lærere.
- Joachim Larsen: Den danske Folkeskoles Historie
1818—98.
- Tvermoes C. A.: Den ny Skolelov med dertil hørende
ministerielle Cirkulærer og Skrivelser.
- Thomassen Fr.: Aarbog for Folkeskolen 1900.
- J. Timm: Det kommunale Skolevæsen i Købstæderne
og Handelspladserne 1890.
- Asmussen: Meddelelser om det lærde Skolevæsen
med dertil hørende Realundervisning i Danmark
1893.
- Weiss & Hage: De gældende Regler for det højere
Skolevæsen i Danmark (2 B.)
Meddelelser om Realundervisningen i Danmark (12
Aargange).
-

B. Den fysiske Samling.!

(1885).

Maalestok med Nonius.

En Vægtstang til Paavisning af Ligevægtsbetingelser.

Trekant og Polygon (Tyngdepunktet).

Dobbeltkegle med Skraaplan.

En Skaalvægt paa Stativ (hydrostatisk Vægt).

En Samling Vægtlodder.

Et Stativ med forskellige Trisser.

En Vinde.

Skraaplan med foranderlig Højde.

En Skrue i Møtrik.

Skruen uden Ende.

Bismer.

En Centrifugalmaskine med flere Biapparater.

En Centrifugalbøjle paa Fod.

Boyles Ventil.

Apparat til Paavisning af Vædskers Bundtryk (Pascals Vaser).

En Turbine.

Samkvemhavende Rør.

Haarrør.

En Libelle.

Arkimedes Skrue.

Nicholsons Flydevægt.
 Et Alkoholometer.
 Barometerrør til Torricellis Forsøg.
 Kviksølvbarometer.
 Aneroidbarometer.
 Mariottes Rør paa Stativ.
 En Cartesiansk Djævel i Glas.
 En Luftfortyndingspumpe med forskellige Biapparater.
 Et togrener Rør med Gummikugle.
 En lille Sugepumpe.
 Model af Trykpumpen.
 Forskellige Hæverter.
 Herons Vandspring.
 Tantalusbæger.
 Mariottes Stødmaskine.
 Atwoods Faldmaskine.
 Hemværk.

 Termometer med 3 Skalaer.
 Maksimum- og Minimumtermometer.
 Termometer med Vand om Kuglen.
 Metaltermometer.
 Franklins Kogerør.
 Vandhammer.
 En lille Kolbe til at vise Kogning med lavt Tryk.
 Destillationsapparat.
 Leidenfrosts Skaal.
 Leslies Terning.
 Wallastons Kryofor.
 Gennemsnitsmodel af Dampcylinder med Glider.
 Augusts Psykrometer.
 Daniells Hygrometer.
 Kogestativ med Trefod, Sandbeholder og Lampe.
 Apparat til Paavisning af Metalleres forskellige Varmeeudvidelse, Tilbagekastning af Varmestraaler o. a. m

- To Magneter med Ankere.
 En lille Hestekomagnet.
 Magnetisk Magasin.
 Deklinationsnaal.
 Inklinationsnaal.
 En Stang blødt Jern, der let skifter Poler.
 Kompas i Cardansk Ophængning.
- Glas-, Lak- og Ebonitsang til Grundforsøg i Elektriciteten.
 Elektriske Penduler.
 Fordelingsapparat.
 Et Elektroskop med Kondensator og Kollektorplade.
 Et mindre Elektroskop.
 Elektrofor.
 Almindelig Elektricermaskine med flere Biapparater.
 En større do. (skænket Skolen af Hr.
 Stationsforstander *Stub.*)
 En lille Influenseletricermaskine.
 Apparat til Paavisning af Elektricitetens Sæde.
 Franklinstavle med forskydelige Belægninger.
 En Leidnerflaske.
 Et Leidnerbatteri (4 Elementer) med Henleys Udlader.
 En Voltastotte.
 Forskellige galvaniske Elementer.
 Et Vandadskillessesapparat.
 En Elektromagnet.
 Et elektrisk Ringeapparat.
 En Multiplikator.
 Prøver af Kabler (Gave fra Brødrene *O.* og *K. Sabra.*)
 En elektrisk Motor.
 Et lille Telegrafapparat.
 3 Glødelamper.
 Et Glas med 2 løse Platinblade til Kobberudfældning
 og Palarisation.
 En termoelektrisk Bøjle.

Apparat til Benyttelse ved Læren om Elektrodynamik
(Ampères Stativ).

Et Induktionsapparat.

En magnetoelektrisk Induktionsmaskine.

Et Par Telefoner.

En lille Mikrofon.

En do. Dynamo.

Prisme paa Fod.

Forskellige Spejle.

Et lille Mikroskop.

Nogle Orgelpiber.

En Plade til Paavisning af Klangfigurer.

En Lupe.

C. Den naturhistoriske Samling.

(1884).

Pattedyr.

Skelet af Mennesket.	Ilder (udstoppet).
Kranium og Underkæbe af Mennesket.	Kranium af do.
Udstoppet Abe.	Lille Væsel (udstoppet).
Kranium af do.	Kranium af en Sæl.
Graa Flaggermus (udstoppet).	Kranium af en Hval (Springer).
Langøret do. (Sprit).	Luffe og Barde af en Hval.
Muldvarp (udstoppet).	Egern (udstoppet.)
Kranium og Skelet af Forlem med Brystben (Muldvarpen.)	Rotte do.
3 Spidsmus (udstoppede).	Kranium af en Rotte.
Kranium af en Spidsmus.	Unger af do. i Sprit.
Pindsvin (udstoppet).	Skovmus (udstoppet).
Kranium af do.	Brandmus do.
Skelet af en Kat.	Kranium af en Vandrotte.
Kranium af do.	2 Kranier af Hare.
Ræv (udstoppet).	Kranium af en Kanin.
Kranium af do.	Foster af Tamoksen (i Sprit).
Grævling (udstoppet).	1 Par Klove af do. (ene Taa udtaget).
2 Kranier og en Overkrop af Grævling.	3 Horn med Stejle af do.
	Pandeskal af Vædder med Stejle og Horn.
	3 løse Horn af do.

Kranium af Tamged med
Horn.
Forfod af et Raadyr.
Flere Takker af samme.
Takker af Kronhjort i 3
forskellige Aldere.
2 Par Daadyrtakker.
Kranium af Tamsvin.
Forfod af samme.
Kranium af Hest.
Hov af samme.

Udstoppede Fugle.

Taarnfalk.
Spurvehøg.
Duehøg.
Rødbrun Kærhøg.
Alm. Musvaage.
Laaddenbenet Musvaage.
Glente.
Sneugle.
Høgeugle.
Lille Hornugle.
Natugle.
Slørugle.
Stor Tornskade.
Alm. Tornskade.
Hvid Vipstjært.
Rødhals.
Fuglekonge.
Solsort.
Vindrossel.
Havesanger.
Gærdesmutte.
Sidensvans.
Spætmeise.

Sumpmeise.
Blaameise.
Musvit.
Laplands-Meise.
Gulspurv.
Bogfinke.
Kvækerfinke.
Stillids.
Grønsiken.
Tornirisk.
Grønirisk.
Dompap.
Kirsebærfugl.
Risfugl.
Blodfinke.
Kanariefugl.
Stor Korsnæb.
Sanglærke.
Alm. Stær.
Ravn.
Raage.
Graakrage.
Allike.
Alm. Skade.
Skovskade.
Nøddekrige.
Alm. Gøg.
Stor Flagspætte.
Papegøje.
Selskabspapegøje.
2 Kolibrier.
Mursvale.
Natravn.
Isfugl.
Ringdue.
Tamdue.

Fjeldrype.
 Dalrype.
 Tjur.
 Urhane.
 Agerhøne.
 Fasan.
 Paafugl.
 Vandrikse.
 Rødblisset Rørhøne.
 Sort Blishøne.
 Hjejle.
 Strandbrokfugl.
 Vibe.
 Halsbaand-Stenvender.
 Sandløber.
 Dværgrype.
 Tredækker-Bekkasin.
 Mudder-Klire.
 Tinksmed-Klire.
 Brushane.
 Stor Regnspove.
 Rødbrun Kobbersneppe.
 Fiske-Hejre.
 Stor Rørdrum.
 Alm. Strandterne.
 Hættemaage.
 Stormmaage.
 Tretæet Maage.
 Graamaage.
 Gravand.
 Edderfugl.
 Taffeland.
 Troland.
 Havlit-And.
 Stor Skallesluger.
 Nordisk Lom.

Rødhalsset Lappedykker.
 Toppet Lappedykker.
 Alm. Alk.
 Alm. Tejste.

Skelet af en Due.
 Fod af en Mursvale.
 Strudseæg.
 7 Kranier af forskellige
 Fugle.
 Rov-, Sidde-, Gang- og
 Svømmefodder.
 1 Lappefod.
 1 Næb af Albatros.
 Nogle Svingfjer.
 Halefjer af Fasan og
 Paafugl.

Krybdyr.

Skjold af en Landskjold-
 padde.
 Rygskjold af do.
 En lille Krokodil (ud-
 stoppet).
 Alm. Firben (i Sprit).
 Gekko do.
 Leguan do.
 Kamæleon (udstoppet).
 Staalorm (i Sprit).
 Alm. Snog do.
 Ham af Snog.
 Kranium, Baglem og
 nogle Hvirvler af en
 Kvælerslange.

Koralslange (i Sprit).
 Alm. Hugorm do.
 Kranium af Hugorm.

Padder.

Skelet af en Frø.
 Løvfrø (i Sprit).
 Stor Salamander, Han og
 Hun (i Sprit).
 Lille Salamander, Han og
 Hun (i Sprit).

Fiske.

Fjæsing (i Sprit).
 Alm. Ulk do.
 Langtorner Ulk do.
 Kuffertfisk do.
 2 Stensugere do.
 Aalekvabbe do.
 Alm. Torsk do.
 Tungebenparti med Gæl-
 ler (Torsk).
 Skelet af en Torsk.
 Ferskvandskvabbe (i Spr.)
 Lille Hundestejle do.
 Tangsnarre do.
 Lille Tangnaal do.
 Naalefisk (tørret).
 Søhest do.
 Karudse (i Sprit).
 Skalle do.
 Alm. Aal do.
 Flyvefisk do.
 Kæbeparti af en Haj.
 Rokke (i Sprit).
 Kæbeparti af Rokke.

Sværd af Savrokkæ.
 Flodnegenøje (i Sprit).
 Lille Negenøje do.

Insekter.

Ca. 50 forskellige Biller i
 en Kasse.
 1 Vandkalv (i Sprit).
 Nogle Skarnbasser do.
 Metamorfose af Olden-
 borren.
 Metamorfose af Næshorns-
 billen.
 1 Gedeamsbo.
 1 Stor Gedeams.
 1 Stor Fyrrehveps.
 1 Stykke af en Bikage.
 Metamorfose af Honning-
 bien.
 Ca. 50 forskellige Som-
 merfugle i 2 Kasser.
 Metamorfose af Silke-
 spinderen.
 1 Kokon af samme.
 Nogle Sommerfuglelarver
 (i Sprit).
 Faarekyllinger (i Sprit).
 1 Larve af do. do.
 1 Jordkrebs do.
 1 Sabelgræshoppe do.
 1 Kakerlak do.
 Metamorfose af en Guld-
 smed.

Edderkopper.

1 Korsedderkop (i Sprit).

- 1 Fugleedderkop (i Sprit).
- 1 Skorpion do.
- 2 Skolopendre do.

Krebsdyr.

- 1 Hummer (opklæbet paa Pap).
- En Eremitkrebs (i Sprit).
- 1 Svømmekrabbe do.
- 1 do. (paa Pap).
- 2 Rygskjold af Svømmekrabbe
- 1 Rygskjold af Taskekrabben.
- Langhalse (i Sprit).
- Skal af en Rur.

Orme.

- Sandorm (i Sprit).
- Nereide do.
- Guldmus do.
- Serpula do.
- Lægeigle do.
- Hesteigle do.
- Hestens Spolorm do.
- Børneorme do.
- Traadorm do.
- Smal Bændelorm do.
- 2 andre Bændelorme (i Sprit).

Bløddyr.

- 8-armet Blæksprutte (i Sprit).

- Rygskjold af 10-armet Blæksprutte.
- Vættelys.
- Nautilskal, hel og gennemsavet.
- Snegl, udtaget af Skallen (i Sprit).
- En Kasse, indeholdende: Sort Skovsnegl, graa Agersnegl, Vinbjærgsnegl, Havesnegl, Mose-snegl og Skivesnegl, formede i Gips og malede.
- En Del forskellige Snegle-huse.

- Dammusling (i Sprit).
- Skal af Skinkemusling.
- Skal af Perlemusling.
- En Del andre Muslinge-skaller.

- Skaller af Søpindsvin.
- Forsteninger af do.
- Korsfisk (tørret).
- Søsol do.
- 12 forskellige Korall-stokke.
- Kalkskelet af en Gople-art (Ildkoral).

D. Landkort.

(Den største Del anskaffet 1893).

- Europa (Falkenskjold) (3 Eksempl).
Asien (Handtke og Harkt).
Nordamerika (Handtke).
Sydamerika (Schade).
Australien (Handtke).
Danmark (N. Petersen) (3 Eksempl.)
Norden (Dr. Roth).
Eksaminationskort over Danmark (Falkenskjold).
do. do. Norden (Hansen).
Tyskland (Petermann).
England (Kiepert).
Rusland (samme).
Italien (Mayr).
Tyrkiet og Grækenland (Mayr).
Spanien og Portugal (samme).
Frankrig (samme).
Sveits (Arendts).
Holland og Belgien (Arendts).
Østerrig-Ungarn (Halbigs Forlag).
Palæstina (Vilstrup) (2 Eksempl.)
Palæstina (Roms Forlag).

Middelhavslandene (Bibelkort af Kiepert).
 Jordkloden i Merkators Projektion (Laursen-Nordvig).
 Den østlige og den vestlige Halvkugle (Roms Forlag).
 Kort over Jorden (*fysisk*) (E. Debert), samt nogle
 ældre Kort over Europa og Danmark.
 En Globus og et lille *Tellurium*.

Saa vidt muligt vil der i hver Klasse altid forefindes de Kort, der skulle benyttes i Aarets Løb.

E. Opklæbete Vægbilleder.

En Del geografiske Karakterbilleder (Lehmann).
 Do. do. do. (Hölzel).
 Matematisk-geogr. Billeder (3 Stykker).
 Nogle etnografiske do.

Historiske Billeder (Angelo Haase).
 » » (Lehmann).
 » » (Langl).

Zootomiske Vægbilleder.
 Dybdahls Tavler (Menneskets Naturhist.)
 Racehoveder.
 Naturhistoriske Vægbilleder — 65 større (Gerold-Wien).
 og 50 mindre (udg. af N. C. Rom).

Nogle teknologiske Billeder.
 Paulsens botaniske Vægtavler (10 Stykker).
 Udenlandske Kulturplanter (6 do.)

Anskuelsesbilleder til Benyttelse ved Undervisningen
i Engelsk i de lavere Klasser (20 Stykker).

Anskuelsesbilleder til Benyttelse ved den første Under-
visning (12 Stykker).

Bibelske Vægbilleder (Parmann) 30 Stykker.

60 kolererede do. i 2 Mapper.

F. Andre Læremidler.

3 Stereoskoper med dertil hørende 50 geogr. Billeder.
30 mindre Gipsornamenter samt en Samling af større
og mindre Fortegninger.

En Violin.

Berggreens Koralbog.

En Samling af ca. 70 Sangbøger (Berggreen, Buhl o. fl.)
Sannes Syngetavler, Nodetavle og Sangbøger.

En lille Samling *Oldsager* — ca. 50 Stykker —,
skænket Skolen af Stationsforstander Boolsen.

En Del *Mineralier*, skænket Skolen af en af dens tid-
ligere Lærere, Pastor Lange.

Hr. Lærer Otto Hansen har hidtil haft Tilsyn
med den *naturhistoriske* Samling, Skolens Bestyrer
med de øvrige.

Den *fysiske* Samling er saa godt som udelukkende anskaffet gennem Statsbidrag, den *naturhistoriske* ved Tilskud dels fra Stat, dels fra Kommune. — Mange Genstande ere dog skænkede Skolen af dens Elever og Lærere.

Til *Indkøb af nye Bøger* giver Kommunen ca. 50 Kr. aarlig og bekoster Indbinding og Reparationer.

Hver 14de Dag er der — hidtil uden Vederlag — udlaant Bøger til de øverste Klasser. — I Fællesskolen vil der sandsynligvis blive truffet den Ordning, at hver Elev i de Klasser — de 4 eller 5 øverste —, for hvem Bogsamlingen nærmest er bestemt, maa give 1 Kr. aarlig til Hjælp til dens Vedligeholdelse.

Mange af de lavere Klassers Disciple ere Medlemmer af »Børnenes Bibliotek«, hvis Bøger de modtage gennem en af Skolens Lærere (f. T. Hr. Hoffman).

Omtrent Halvdelen af Skolen danner en lille Afdeling af »de unges Forbund til Dyrenes Beskyttelse«.

Skolens nuværende Lærere og Fagenes Fordeling mellem dem.

- Henrik Eli Saul — ansat som Time-
lærer Aug. 1868, forfremmet til 2den L.
Aug. 1871, konst. Overlærer i Decbr.
1884 og udnævnt til Skolens Bestyrer
i Juni 1885 — underviser f. T. i føl-
gende Fag:
- Aritmetik* i IV.—VII. Kl., *Geometri*
i IV.—VII., *Fysik* i V.—VIII., *Reg-
ning* i V.—VII., *geom. Tegning* i
V.—VII. og *Anskuelsesundervisning*
i I., ialt ugentlig 34 Timer.
- Hr. Otto Hansen, Løjtnant — ansat som
3dje L. i April 1890, forfremmet til
2den L. i Juli 1897 — underviser i
Tysk i II.—VII. Kl., *Naturhistorie* i
III.—VII., *Historie* i VI. og VII., samt
Skrivning i VI. 35 »
- Hans Ebbe Jensen-Skjold — ansat
som 5te L. i Septbr. 1889, forfremmet
til 3dje L. i Juli 1897 — underviser i
Geografi i V.—VII. Kl., *Sang* i alle
Kl., *Historie* i I.—III., *Naturhistorie*
i I. og II., *Tegning* i IV.—VI. og
Skrivning i III.—V. 35 »

- Hr. Knud Friis Hoffman --- ansat som 4de L. i Jan. 1888 — har *Regning* i I.—IV. Kl., *Geografi* i III. og IV., *Religion* i I. og II., *Skrivning* i I. og II. samt *Tegning* i I.—III. 35 Timer.
- Lars Peter Larsen, der ansattes som 5te L. i Novbr. 1898, og som underviser i begge de kommunale Skoler, læser f. T.
Dansk i I.—IV. Kl. og *Geografi* i I. og II. 20 »
- Vilhelm Wissenberg, ordineret Medhjælper, ansat i Decbr. 1899, læser *Religion* i III.—VII. Kl., *Dansk* i V.—VII. og *Historie* i IV. og V. 24 »
- Viggo Wulff, Translatør i Engelsk, 3dje L. ved Kommuneskolen, har siden 1867 ogsaa arbejdet i Realskolen og underviser f. T. i:
Engelsk i alle Kl. 16 »
- Johan Adolf Kristensen, Krigsassessor, har arbejdet ved Skolen, navnlig i dens lavere Klasser, siden 1888 og overtog i 1899 Gymnastikundervisningen i alle Kl. 24 »

Det er naturligt, at der i Fællesskolens øverste Afdelinger ogsaa bør undervises af *kvindelige* Kræfter, og enkelte Fag som Dansk og Historie ville sandsynligvis overlades to ældre Lærerinder.

De tidligere fast ansatte Lærere have, saa vidt jeg kan se af Skolens Hovedprotokol, været følgende:

J. P. Windekilde, N. F. Lange, Jakobsen, C. L. Münster, Karl Quistgaard,*) G. Lindelof, Insp.,

*) konst. Bestyrer 1872—73.

Kristen Jeppesen,*) Karl Frederik Jensen*) samt Bestyrerne: Kateketerne Barfod (1843—52), Friedenreich (1852—60), Kragerop (1860—72), Wamberg (1873—75), Dahlberg (1875—78) og Petersen (1878—85).

Ikke færre end 40—50 *Timelærere* og *Vikarer* have i de forløbne Aar arbejdet i Skolen, nogle en ganske kort Tid, andre i flere Aar. Som Regel have de undervist i Gymnastik, Sang, Skrivning eller Tegning.

*) I Februar 1890 afgik ved Døden Skolens Andenlærer, Kristen Jeppesen, i Maj 1897 Lærer, Cand. phil. Karl Jensen, begge kundskabsrige og dygtige Skolemænd, almindelig afholdte og anerkendte.

I Begyndelsen af Aaret 1890 døde Skolens flinke og almindelig agtede Gymnastiklærer, Politibetjent Karl Fr. Eggers.

Den alm. Forberedelseseksamen.

Ved *Kgl. Anordning af 30te Aug. 1881* bestemtes det, at ovennævnte Eksamen skulde træde i Stedet for de 2 tidligere Præliminæreksaminer som Afslutningsprøve for *alle* Realskoler. Den giver Adgang til *Veterinær- og Landbohøjskolen*¹⁾, til den *polytekniske*²⁾ og den *farmaceutiske* Lærestanstalt¹⁾ til *Tandlægeskolen*¹⁾ og til *Orlogsværfts Skole* for Skibsbygning og Maskinvæsen; den kræves af dem, der agte at indstille sig til *den juridiske Fællesprøve*³⁾, og af de mange, der søge Ansættelse som Elever ved *Jernban-, Telegraf-, Told- og Postvæsenet*. Ikke faa benytte endvidere denne Eksamen som Gennemgang til *Artium*.

- 1) Af Skovbrugs- og Landinspektorelever kræves mindst 80 Points, ikke under g. i Dansk Stil samt 3 fremmede Sprog.

Farmaceuter, Dyrlægeelever og de, der ønske at optages paa Tandlægeskolen, maa tillige aflægge en Prøve i Latin.

- 2) Foruden de i 1 nævnte Fordringer — dog ikke Latin — en særlig Prøve i Fysik og Matematik (den polytekn. Adgangs-eksamen).
- 3) Engelsk og Tysk eller Engelsk og Fransk, mindst 75 Points og ikke under g. i Dansk Stil.

Eksamen med 2 fremmede Sprog og mindst 75 Points vil altid kunne suppleres med en Prøve i det 3dje Sprog.

At den Modenhed, den almindelige Forberedelseseksamen forudsætter, ogsaa vil kunne danne et godt Grundlag for den teoretiske Uddannelse, der er af saa stor Betydning i mange andre Livsstillinger, som *Haandværk, Lærervirksomhed, Handel, Landvæsen, Kontorfag* osv., ligger meget nær.

Ved *Kgl. Forordning af 12te Maj 1882* tillodes det ogsaa *Kvinder*, dog først i en Alder af 17 Aar, at indstille sig til denne Prøve, uden at man iøvrigt søgte eller senere har søgt at ændre de oprindelig fastsatte Bestemmelser.

I 1895 *skærpedes* Eksamen. Medens tidligere 45 Points vare tilstrækkelige til „*bestaaet*“, krævedes fra nu af mindst 65 Points, hvoraf ikke under $17\frac{1}{3}$ i mundtlig og skriftlig Dansk.

Den vægtigste Anke, der har været rejst mod Realskolens indre Ordning, er ubetinget denne, at mange Skolers Undervisningsplan er — eller har været — lagt *ene* med Afslutningsprøven for Øje, og at der er taget alt for ringe Hensyn til de mange Elever, der allerede forlade Skole i Konfirmationsalderen. Dette uheldige Forhold har man dog saa vidt mig bekendt de fleste Steder søgt at ændre, idet Undervisningen er ordnet saaledes, at der — i hvert Fald i de *fleste* Fag — opnaas en relativ Afslutning ved Udgangen af II. Realkl. — Enkelte Steder har man endog tænkt at ville indføre den saakaldte Borgerskoleeksamen som Oprykningsprøve til 3dje Realkl.; for mig er den afsluttende Undervisning Hovedsagen, og et Modenhedsbevis fra Skolen til de Elever, der maatte ønske det, tilstrækkeligt.

Hvad selve *Afgangseksamen* angaar, da tror jeg, mange Skolemænd gaa meget for vidt i deres Bestræbelser for at reformere, skønt jeg vil indrømme, at nogle faa Forandringer vistnok ville være heldige. Tidligere har der,

næppe uden Grund, lydt stærke Klager over de forholdsvise store Fordringer, der stilledes i *Matematik*, navnlig ved den skriftlige Del af Prøven; men det maa indrømmes, at der allerede for flere Aar tilbage er taget tilbørligt Hensyn til disse Klager. At gaa endnu længere ned vil næppe være heldigt. Matematikundervisningen i de *lavere* Realklasser bør jo *hovedsagelig* søge at lægge en solid Grund for den praktiske Regning og har *allerede derigennem* fuldt ud sin Berettigelse, og hvad Undervisningen i de 2 øverste Klasser angaar, da tror jeg, at Resultatet, selv om mange af Eleverne ikke faa direkte Brug for *alle* de læste Ligninger og Læresætninger, som Regel rigelig er de 4 ugentlige Timer værd, der i de fleste Skoler ere henlagte til Faget. Man glemmer ofte, at *Evnerens harmoniske Udvikling* maa stilles i *første* Række, naar der spørges om Undervisningens Maal, og man behøver vist næppe at nære Bekymring for, at der i vore Børneskoler — Folke- og Realskoler — lægges for megen Vægt paa *Forstandens* Udvikling. *Ramser* faa vi som Regel fuldt op af; men *Forstaelsen*? — Er der derimod nogen Evne, der overlæsses med Arbejde i Realskolens øverste Klasser, er det uden Tvivl *Hukommelsen*, og jeg er ubetinget enig med de mange, der paastaa, at Historieundervisningen — vistnok ogsaa Undervisningen i Geografi og Naturhistorie — vilde give et langt rigere Udbytte, være af langt mere *blivende* Betydning, om man til Afgangseksamen nøjedes med et *mindre Omrids* af det hele Pensum og derimod fordrede en *noget udførligere Behandling* af enkelte vigtigere Afsnit.

Tegning og *Skrivning*, derunder maaske indbefattet lidt *Bogholderi*, ere af saa stor Værdi for de fleste af Skolens Elever, at det forekommer mig uheldigt, at der ved Afgangseksamen saa godt som intet Hensyn er taget til disse Fag. — Kunde Skolen

saa faa Lov til *helt* at slippe det tredje fremmede Sprog (Fransk), og den ikke glemte at sætte Modersmaalet til Højboards, ogsaa i Mellemlklasserne, tror jeg, vi vare raaede et godt Skridt fremad.

Men, kan der end hist og her peges paa svage Punkter i Undervisningens Ordning og Skolens Afslutningsprøve, saa er jeg dog overbevist om, at der i den overvejende Del af vore Realskoler i de sidste 10—15 Aar er udført et stort og betydningsfuldt Arbejde, og at der fra disse Skoler er udgaaet en ikke lille Skare unge Mennesker med gode Betingelser for Dygtiggørelse i den af dem valgte Livsgerning. Alle Realskolens Venner bør efter min Formening være de Mænd taknemmelige, der for ca. 20 Aar tilbage *grundlagde* denne Skole, selv om de ved Udarbejdelsen af de mange Bestemmelser ikke vare saa heldige, paa hvert et Punkt at træffe Sømmet paa Hovedet.

Almindelig Forberedelseseksamen 1899.

	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk	Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Naturhist.	Praktisk Regning	Skr. og mdtl. Aritmetik.	Skr. og mdtl. Geometri.	Naturlære	Orden	Points	
Thorkild Boesen.	mg+	mg+	ug÷	ug÷	ug	ug	ug÷	ug	ug÷	ug÷	mg+	mg+	114	Bestaaet m. Udm.
Poul Kr. Madsen.	mg	mg÷	ug÷	mg+	ug÷	g+	ug÷	g+	mg	ug÷	mg+	mg	105	Bestaaet
Holger Jørgensen.	mg	g	mg	mg	mg	mg+	mg	ug	ug÷	ug÷	ug÷	mg	104 ¹ / ₃	—
Poul Ferd. Rasmussen . . .	mg	g+	mg÷	mg÷	mg	mg÷	mg+	ug	ug÷	ug	ug÷	ug÷	104	—
Niels Martin Andersen. . .	g+	g+	mg+	mg+	g+	mg	mg	ug	mg+	mg+	mg+	mg+	101 ² / ₃	—
Ebbe Kr. Karl Brasen. . . .	g	g	g	g	mg	mg+	mg	tg+	tg+	g	mg÷	mg÷	78 ² / ₃	—

Censorer: D'Hrr. Dr. phil. F. Rønning*) (Dansk), Overlærer Hasselager (Tysk), Skoleinspektør Beldring (Geografi) Skolebestyrer Rasbech, (Naturhist.), Cand. mag. Chr. Hansen (Matematik og Regning), Overlærer Karl Schmidt (Fysik) og Fru Wad, Bogø Realskole (Engelsk og Historie).

*) Hr. Dr. phil. F. Rønning er Undervisningsinspektør for de kommunale og de private Realskoler. Tilsynet med Undervisningen i Naturfagene og Matematik er overdraget Hr. Cand. mag. P. T. Foldberg.

Almindelig Forberedelseseksamen 1900.

	Mundtlig Dansk	Skriftlig Dansk	Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Naturhist.	Praktisk Regning	Skr. og mdl. Aritmetik.	Skr. og mdl. Geometri.	Naturlære	Orden	Points	
Gerhard Andersen	g	mg	mg	mg+	mg÷	g÷	mg	ug÷	ug÷	ug+	ug	mg+	100 ² / ₃	Bestaaet
Olaf Adamsen	mg	mg	mg+	ug÷	tg	mg	mg	ug	mg+	ug÷	mg+	mg	102 ² / ₃	—
Hans Andersen	g+	g÷	g	g	g+	mg÷	mg÷	mg÷	g	g	g÷	mg	79	—
Aksel Jeppesen	mg+	mg÷	mg÷	mg+	mg+	mg	mg	ug÷	ug÷	mg+	mg	mg	105 ¹ / ₃	—
Hans Kr. Jensen	mg	g	mg÷	mg+	ug÷	g+	mg÷	ug÷	ug	ug÷	mg+	g	99 ¹ / ₃	—
Poul Kragh-Müller	mg÷	mg÷	mg+	mg	mg	mg÷	mg	ug	ug	mg	mg÷	mg	103 ² / ₃	—
Karl Henrik Knudsen	g+	g÷	mg÷	mg÷	mg÷	mg+	ug	g	mg	g+	mg	g+	89 ² / ₃	—
Harald Petersen	g+	g+	g+	g+	mg÷	g+	mg	mg	mg÷	mg+	mg+	mg	93 ² / ₃	—
Ejnar Repstorff	ug÷	mg	ug	ug÷	ug	ug	ug	ug	ug÷	ug÷	ug	mg+	115 ² / ₃	Bestaaet m. Udm.
Niels Peter Sørensen	g+	mg÷	mg÷	mg	g+	g+	mg+	mg÷	mg+	mg	mg	mg÷	96 ¹ / ₃	Bestaaet
Martin Sørensen	ug÷	mg+	ug÷	ug÷	mg+	ug÷	ug	ug	ug	ug	ug	ug÷	115 ² / ₃	Bestaaet m. Udm.

Censorer: D'Hrr. Lærer og Redaktør Alb. Dahl (Dansk), Cand. mag. Ingerslev (Tysk), Skolebestyrer Juul (Engelsk), Sognepræst Bohn (Historie), Cand. mag. Ipsen (Geografi og Naturhist.), Amtsvevnspektør Hansen (Fysik), Lærer, Cand. phil. Lautrup-Jørgensen (Matematik og Regning). — Tilsynshavende ved den skriftlige Prøve: Hr. Oversergent Nielsen.

Nogle Opgaver fra de sidste Eksaminer.

Danske Stile.

En Sejlads langs Middelhavets Kyster (Juni 1899).
Hansestæderne og deres Forhold til Norden (Oktbr.
1899).

De nordiske Vikingetog, deres Aarsag og Virkninger
(Oktbr. 1900).

Skriftlig Aritmetik (Juni 1899).

1. Vis, at naar $\log_a b$ er $= q$, saa er $\log_b a = \frac{1}{q}$,
og find de to Logaritmer, naar deres Sum er $= \frac{3}{2}\sqrt{2}$.

2. Summen af n paa hinanden følgende ulige Tal
er $3n^2$. Find det første og det sidste af Tallene.

3. Hvis en Kapital hvert andet Aar forøges og
hvert andet Aar formindskes med $100r$ pCt. p. A., og
dette vedvarer i $2n$ Aar, hvor stort bliver da Forhol-
det mellem de Værdier, Kapitalen har henholdsvis ved
Begyndelsen af dette Tidsrum og ved dets Slutning?

Eks.: $r = \frac{2}{35}$, $n = 10$.

Skriftlig Geometri (Juni 1899).

1. En ligebenet Trekants Grundlinie er 5", Høj-
den paa et af Benene 4". Find Trekantens Areal!

2. Konstruer en retvinklet Trekant saaledes, at Radius til dens indskrevne Cirkel samt en af Kateterne faa givne Længder!

Hvad er Betingelsen for, at Opgaven er mulig?

3. Naar Diagonalen AC i Firkanten $ABCD$ halverer Vinklen A og deler Firkanten i 2 Trekanter, der ere ligedannede, men ikke kongruente, hvorledes kan da AC udtrykkes ved AB og AD ? Hvor store ere AC , BC og CD , naar AB er $= 4''$, $AD = 9''$, Vinkel $B = 90^\circ$?

Praktisk Regning.

1. En Købmand i Aalborg købte i Finland en Ladning Bræder til en Pris af 135 Rmk. pr. Standard. I Fragt betalte han 21 Rmk. pr. Standard, og de øvrige Udgifter til Told, Losning og Hjemkørsel beløb sig til $11\frac{3}{5}$ Øre pr. Kubikfod. Naar nu Ladningen bestod af 6 forskellige Sorter Bræder, nemlig

2464	Stk.	9'	lange,
2772	»	10'	»
2520	»	11'	»
3696	»	12'	»
3504	»	14'	» og
1904	»	15'	»

medens alle Bræder vare 6" brede og $1\frac{1}{4}$ " tykke, hvor stor blev da den samlede Pris for hele Partiet, og hvor stor Prisen paa 1 Tylt af 12 Fods Længde?

1 Standard = 165 Kbkfd. 9 Rmk. = 8 Kr.

2. A. byder M. for en ham tilhørende Ejendøm 35000-Kr. at udbetale i Decbr. Termin 1900, medens B. byder 44670 Kr. at udbetale i Decbr. Termin 1906.

Hvilket Tilbud er det fordelagtigste for M., naar Rentefoden er 0,05, og der tages Rente af Rente med i Beregningen?

Til hvilket Tidspunkt maatte den Sum, B. byder, udbetales, dersom begge Tilbud skulde være lige fordelagtige?

Engelsk Version (Jan. 1899.)

In southern Central Africa there is the following *tradition*¹⁾ of the origin of Lake Dilolo, from which the river Zambesi springs. Long, long ago there stood a village where lake Dilolo now is. The inhabitants were all rich, possessing large flocks of goats, many fowls and pigs, and large corn-fields. They passed their time merrily in eating and drinking and never thought of the morrow. One day a poor old man came into this happy village and asked the inhabitants to take pity on him, as he was tired and hungry and had a long journey to travel. No one took notice of his requests, and he was pursued and driven out of the village. When he was going to leave this *inhospitable*²⁾ place, a man, more *charitable*³⁾ than his neighbours, asked him what he wanted. He said, all he wanted was a drink of water, a little food and somewhere to rest his weary head. The man took him into his hut, gave him water to drink, killed a goat and after *treating*⁴⁾ him well, gave him his own hut to sleep in. In the middle of the night the beggar aroused his host and said to him: »You have done me a good *turn*⁵⁾, and in return I will do the same for you, but what I tell you, none of your neighbours must know. In a few days you will hear a great storm of wind and rain: then you must rise and fly with all that belongs to you.« Two nights afterwards the charitable man heard rain and wind such as he had never before heard. He got up in haste, and with his wives, goats, slaves, fowls, and all his property, left the *doomed*⁶⁾ village in safety. Next morning, where the village had stood, was Lake Dilolo.

1) tradition, Sagn. 2) inhospitable, ugæstfri. 3) charitable, medlidende. 4) to treat, at beværte. 5) turn, Tjeneste. 6) doomed, dødsdomt.

I de sidste 10 Aar har Skolen gennemsnitlig dimitteret 10 Elever aarlig til Afgangseksamen. Af de sidste 50 Dimittender ere

- 13 ansatte ved Jernbanen,
- 2 » » Postvæsenet,
- 2 » » Toldvæsenet,
- 6 » i Bank- og Sagførerkontorer.
- 6 uddannes til Haandværkere (Maskinvirksomhed),
- 4 » » Landmænd,
- 5 » » Handelsvirksomhed,
- 4 » » Polyteknikere,
- 2 » » Lærere,
- 2 » » Farmaceuter,
- 1 » » Tandlæge,
- 2 have taget Artium, og
- 1 læser til Forsteksamen.

Af de Elever, der i indeværende Skoleaar have besøgt Skolen, ere

- 54 Sønner af Handlende.
 - 48 » » Haandværkere.
 - 20 » » Embeds- og Bestillingsmænd.
 - 15 » » Landmænd.
 - 9 » » Mænd i andre Stillinger.
 - 6 » » Enker.
-

Til *Afgangseksamen i Juni Maaned* indstille sig følgende 9 Disciple af Skolens øverste Klasse:

1. Poul Baagoe,	Søn af Apoteker B. i Næstved.
2. Peter Braae,	-- Papirhandler B. »
3. Evald Frederiksen,	-- Møller F. i Vallensved.
4. Hans P. Hansen,	-- Amtsvejinspektør H. i N.
5. Oskar Jensen,	-- Husejer J. i Næstved.
6. Osvald Jensen,	-- Skræddermester J. i N.
7. Rudolf Plum,	-- Kurvemager Pl. i N.
8. Arthur Rasmussen,	-- Gdr. R. i Rønnebæk.
9. Georg Sørensen,	-- Gartner S. i Næstved.

Kommunens Tilskud til Skolen har i Aarene 1890--1900 gennemsnitlig beløbet sig til 2500 Kr. aarlig. Dette Tilskud er i de sidste Aar af forskellige Grunde overskredet ikke ubetydeligt, og Overskridelsen vil yderligere foroges navnlig gennem Forrentningen af den store Sum, der vil medgaa til den ny Bygnings Opforelse.

Naar Skolekommissionen og Skoleudvalget trods de betydelige Udgifter, der i Øjeblikket udkræves, ikke tog i Betænkning af Hensyn til Skolevæsenets Udvikling at fremkomme med et saa omfattende Forslag, og naar dette Forslag fandt en saa gunstig Modtagelse hos Byraadets Medlemmer, da tør man vel — under Forudsætning af, at det vil lykkes den kaldende Myndighed at tilføre Skolen flinke Kræfter, der have fuld Forstaaelse af Gerningens Alvor — nære det Haab, at denne Beredvillighed og det ingenlunde ubetydelige forberedende Arbejde, der udkræves fra saa mange Sider, vil vinde Paaskønnelse gennem almindelig Tilslutning hos Forældrene.

Jeg har hort mange beklage, at de hovedsagelig paa Grund af mangelfuld Undervisning i deres Barndom have set sig nødsagede til at træffe et uheldigt Valg af Livsstilling, — mange, der i stærke Ord have bebrejdet sig selv, at de ikke arbejdede, mens det var Tid; men jeg har endnu aldrig, hvor Undervisningen er ledet forsvarligt, truffet nogen, der har været bekymret over at have lært for meget i sin Barndom.

»I Begyndelsen« fra oven
Lød Guds Ord, og Lyset blev. --
Sund Oplysning — det er Loven,
Som Guds egen Finger skrev.